

ÖSTRA HUDDINGE

MEDBORGARDIALOG

2019-01-24

INNEHÅLL 1

1. INNEHÅLL 2

2. INTRODUKTION 3

3. PROCESSEN 4

4. KVANTITATIV DIALOG 6

Frågekort 6

5. KVALITATIV DIALOG 8

Tänk om promenad 8

Tänk om promenad resultat Trångsund 9

Tänk om promenad resultat Skogås 11

Gemensam diskussion 13

6. PLATSANALYS 16

Trångsund Centrum 16

Skogås Centrum 18

7. SLUTSATSER 20

8. BILAGA 23

Frågekort resultat 23

ARBETSGRUPP

Rapporten är framtagen av Landskapslaget. Dialogprocessen har skett i samarbete mellan Landskapslaget genom Pia Jonsson, Mustafa Sherif och Anna Lebisch och Huddinge kommun genom Sandra Bratt.

INTRODUKTION

BAKGRUND

Huddinge kommun har fått i uppdrag att ta fram en utvecklingsplan för Östra Huddinge, det vill säga Trångsund och Skogås. Inom ramen för detta arbete ingår att involvera och hämta berättelser och kunskap från de boende och verksamma i området. Detta är del av dialogplanen 2018, på uppdrag av rådet för fysisk planering, kommunstyrelsen. Utöver utförd dialog redovisas även en tidigare dialog som förts med fokusgruppen barn från Edbo-skolan.

Kommunen har idag ett begränsat underlag som visar på hur olika områden mår och fungerar, Östra Huddinge är ett av dem. För att ha möjlighet att jobba med en mer strategisk planering blir det därför viktigt att vi vet hur området upplevs och fungerar idag för att vi ska kunna genomföra rätt satsningar i framtiden.

Genom dialog hoppas kommunen kunna fördjupa sig i området och förstå konflikter och möjligheter.

SYFTE

Syftet med medborgardialogen är att inhämta kunskap och kartlägga platsen utifrån de boendes perspektiv, för att på så vis få en bild av hur området mår och hur boende och besökare upplever Östra Huddinge som kommundel. Ett sekundärt syfte är att ”testa” olika metoder för dialog som kan främja ett brett deltagande.

Utifrån denna medborgardialog kan vi samla in visioner och önskningar som finns bland de boende i området, identifiera problem och brister, men samtidigt belysa värden och möjligheter. Dialogen fokuserar främst på det som finns mellan husen, de offentliga ytorna, naturen, torgen och mötesplatser; Hur ser relationen ut till landskapet/det byggda? Vad erbjuds här? Hur ser det sociala livet ut?

Genom att använda medborgardialog som metod kan vi enklare förstå sociala strukturer inom området, förstå dess kultur och arbeta integrerat i en fortsatt utveckling av Östra Huddinge. En dialog kan hitta och identifiera befintliga nätverk och bidra till skapandet av nya.

METOD

Sammanställningen kommer ligga till grund för en nulägesbeskrivning av kommundelen i kommande utvecklingsarbete. Målet är således att nå ut till så många som möjligt samtidigt som kvalitativ information kan komplettera och sammanfatta berättelser och ge en bild av vardagslivet. Därför har denna medborgardialog delats upp i två moment, ett kvantitativt och ett kvalitativt. Det kvantitativa momentet bestod i att på ett enkelt och snabbt sätt kunna fånga upp förbipasserande i Skogås centrum och Trångsunds centrum för att få deras berättelser och kunskap. Här var samtalen kortare men fler och resulterar i ett mer kvantitativt material. Den kvalitativa metoden innefattade en slags gå-tur, eller Tänk

om promenad, i två grupper. Under turen hölls djupgående samtal med koppling både till omgivning och mer generella diskussioner om området som helhet. Promenaden hade även syfte att överbrygga barriärer mellan de två områdena och få boende att mötas på en oväntad plats mitt i villaområdet.

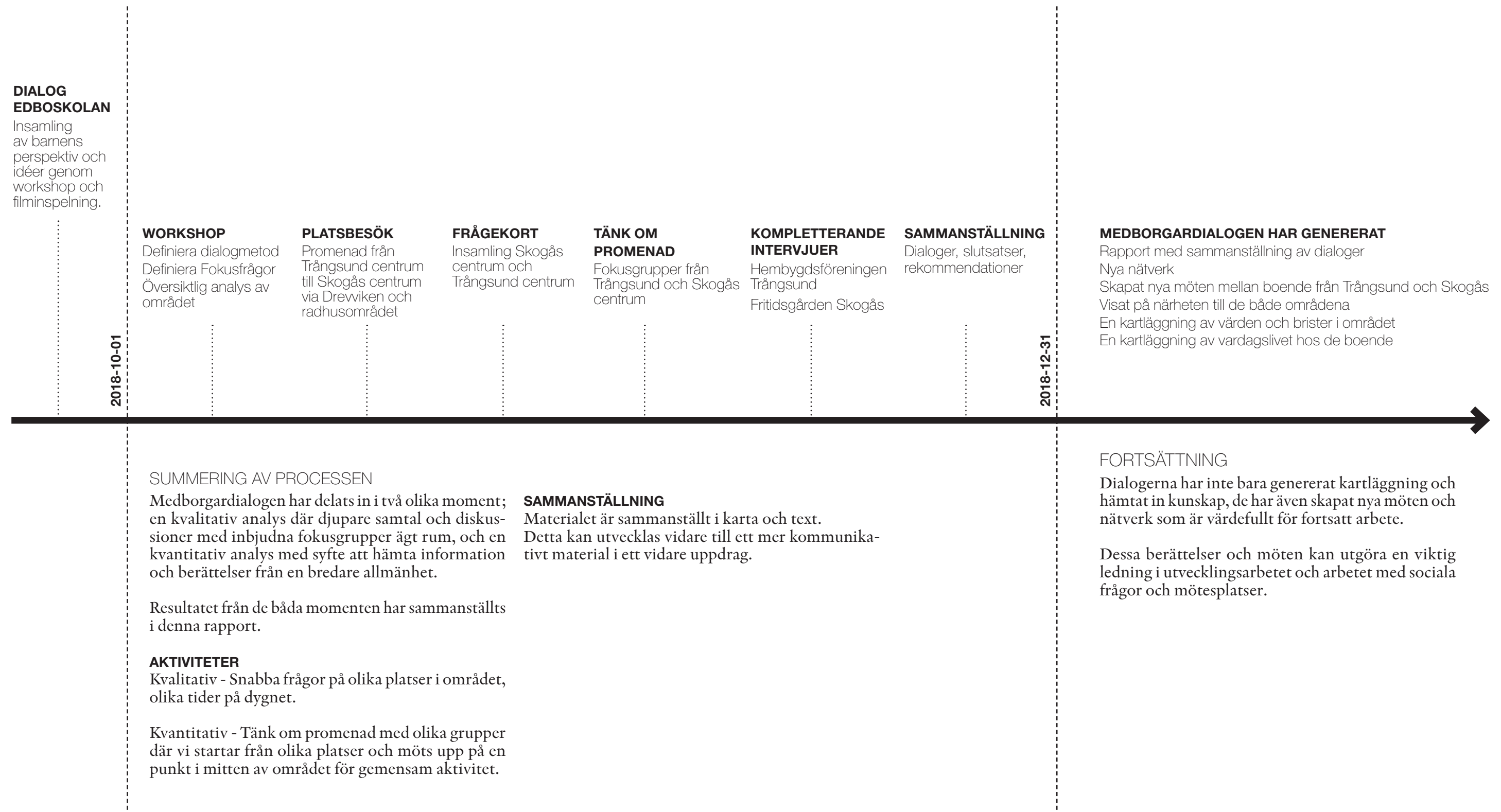
FOKUSFRÅGOR

Hur beskriver en sitt område?
Hur ser den mentala kartan ut?

Denna rapport verkar som ett kunskapsunderlag med information som samlats in från boende och arbetande/besökande i de båda tätorterna Trångsund och Skogås gällande hur de upplever tätorterna inom området (östra Huddinge), vilka behov man har idag och hur man ser på utveckling i framtiden. Dialogen kartlägger även olika platser betydelse för de boende, vilka platser är omtyckta, vart känns det otryggt, vilka områden har extra stor betydelse för det sociala livet osv.

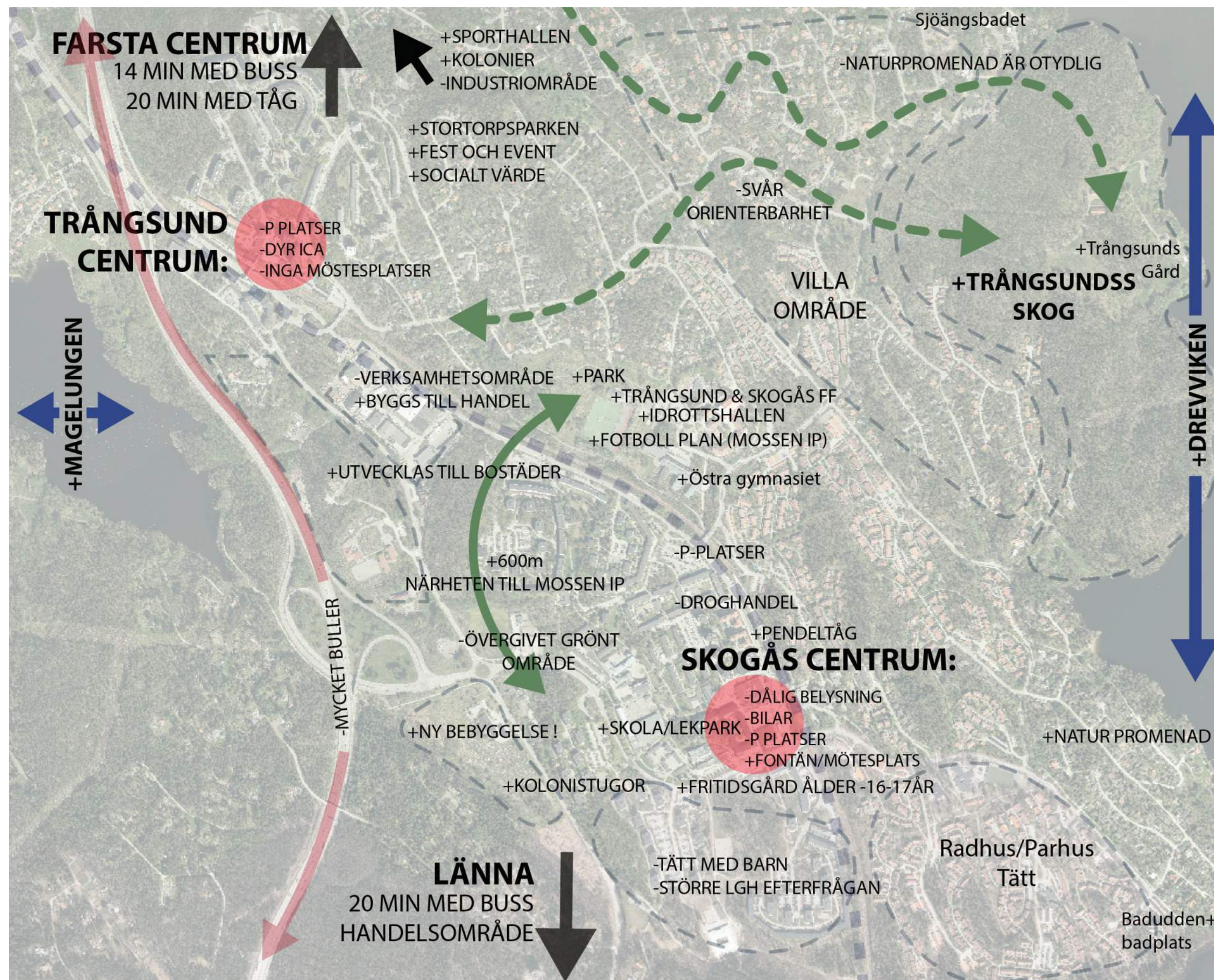
I kombination med dialog och platsanalys har även en mindre kartläggning gjorts av de centrumen som sammanfattar vilka verksamheter som finns här, vad som är omtyckt och som fungerar väl idag samt vilka brister som finns. I dialogen har även idéer och utvecklingspotential sammanställts.

PROCESSEN

ÖVERSIKTLIG KARTLÄGGNING

Sammanfattning av resultatet från dialog, intervjuer och områdesanalys.

BARNDIALOG EDBOSKOLAN

NÄR

Under samhällskunskapslektionen 19e april, 2018, samt hemläxa.

Deltagare: 60 st barn 11-12 år från Edboskolan

VAR

Dialogen hölls på plats i Trångsunds centrum och Skogås centrum.

HUR

Metoden som användes var en modifierad Cafémodell med en kunskapsdel inledningsvis. Dialogaktiviteten genomfördes i tre delmoment.

Moment 1 Kunskap

Interaktiv workshop med pedagogiskt bildmaterial som berör vad stadsplanering handlar om, vilka de olika aktörerna är och vilka rättigheter barn och unga har att påverka.

Moment 2 Dialog

Interaktiv workshop som syftar till att fånga in barnens synpunkter, behov och upplevelser av staden/samhället. Barnen fick här spela in filmer och berätta om något från området.

Moment 3 Inflytande

Barnens synpunkter tas tillvara i planeringen och presenteras för politiken, återkoppling av politiken sker genom videosvar från Rådet för fysisk planering.

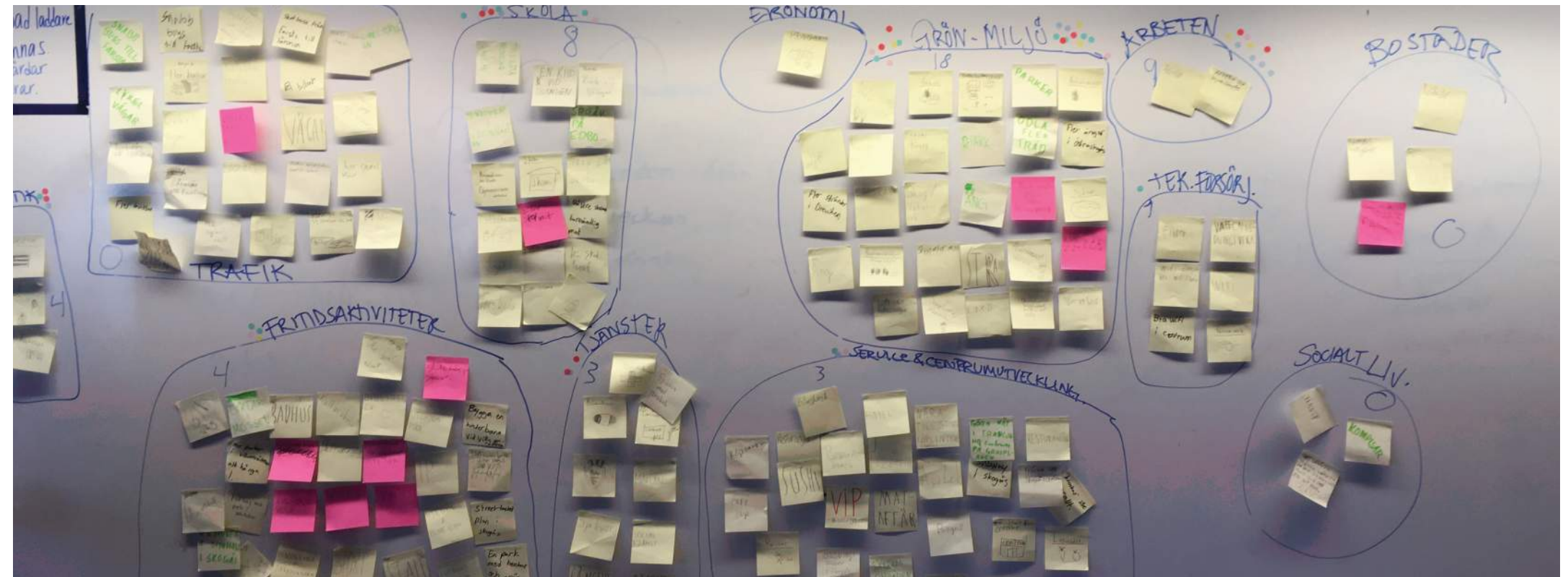
DIALOGENS SYFTE OCH MÅL

Syftet med den här enskilda aktiviteten var att genom uppsökande aktiviteter nå målgruppen barn vars perspektiv ofta uteblir i dessa typer av processer.

Ett ytterligare syfte var att jobba vidare med ett konceptet urbanpedagogik för att utveckla stadens arbets- och metodsätt för att samla in värdefulla synpunkter från medborgare oavsett ålder och förkunskap.

Har syftet och målet uppnåtts?

Delmålen att utveckla och arbeta med konceptet urbanpedagogik och att nå målgruppen barn uppfylls.

SUMMERING

Följande fem huvudområden anser barnen vara absolut viktigast att kommunen prioriterar när vi planerar och utvecklar östra Huddinge i framtiden. Varje huvudområde omfattar en mängd post-it lappar (under café-metoden sammanställt resultat) som barnen fått klustra ihop till de olika huvudområdena.

1. Grön och hållbar miljö
2. Fler arbetsplatser!
3. En fungerande skola
4. Demokrati
5. Fritidsaktiviteter
6. Utveckling av de lokala centrumen

SAMMANFATTNING VIDEOHÄLSNINGAR

Som hemläxa fick deltagarna i uppdrag att skapa en film och ge deras synpunkter på området. De flesta är nöjda och stolta över sitt område, men nämner att det finns lite att göra, fr a i utemiljöerna. De vanligaste aktiviteterna är olika typer av idrott eller aktiviteter i hemmet. Det finns en ny rackethall och Nytorpsmosse "Mossen" är nybyggd, men den saknar sittplatser

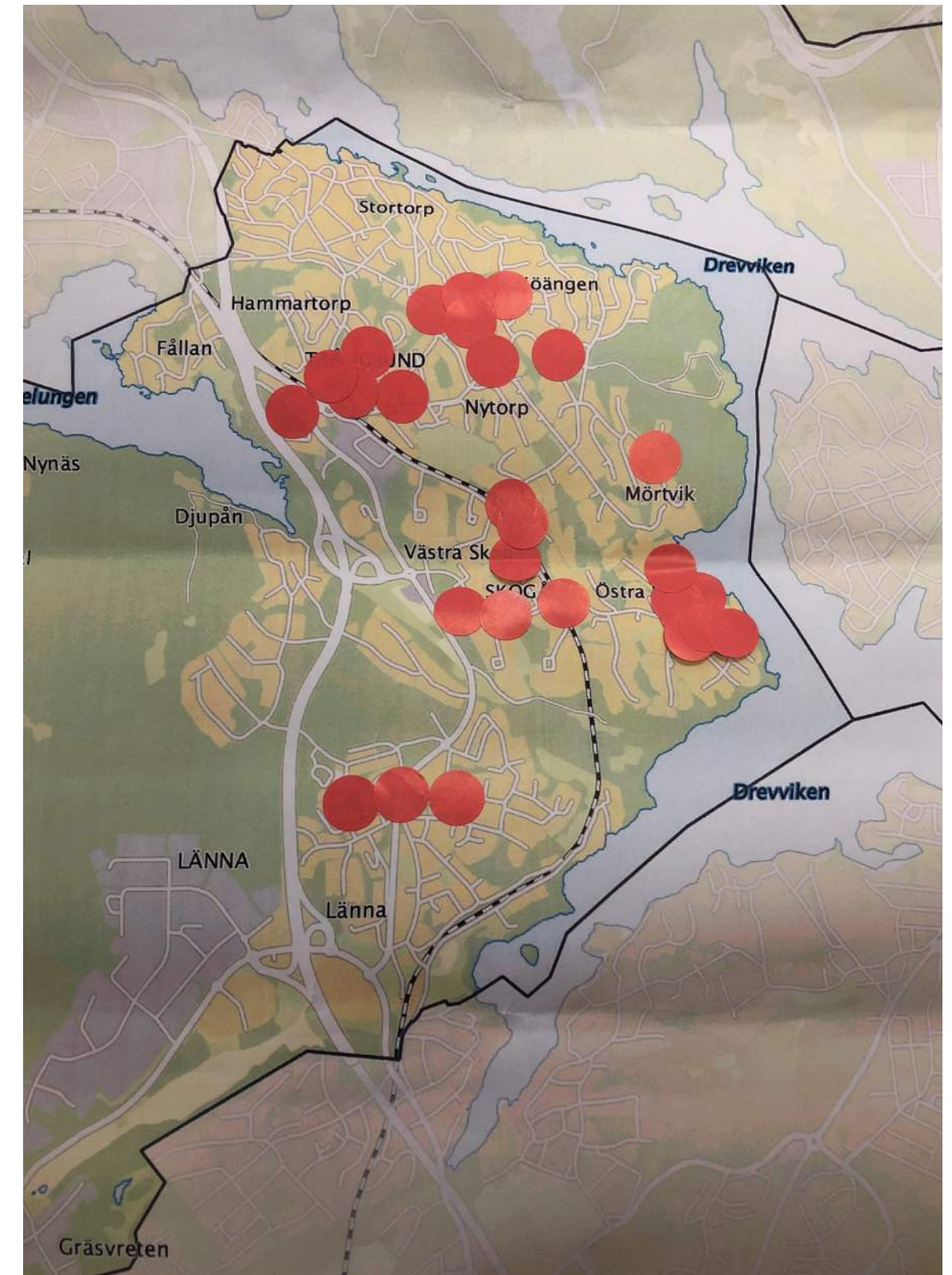
och bänkar där besökare kan sitta och titta på medan andra spelar fotboll.

Några av barnen efterfrågar även bättre parker, fr a med aktiviteter och utformning som tilltalar äldre barn och tonåringar. De lekplatser som finns idag är mer till för yngre barn. De flesta efterfrågar fler utmanande platser och lekmiljöer. I området finns trots allt aktiviteter året runt, på vintern åker många pulka och skridskor, på sommaren spelar många fotboll. Flera efterfrågar även en kiosk där man kan köpa glass och träffas vid, t ex vid badplatsen vid Drevviken eller vid Trångsunds torg som idag bara består av en "grusplan". Här skulle torget kunna byggas om till att bli trevligare att sitta vid. Fler blommor och träd. Om de skall handla åker de oftast till Länna köpcentrum eller Farsta centrum.

Vid träsket invid Mossen skulle nya sittplatser kunna skapas genom t ex bryggor och picknickbord. Vid Drevviken skulle en kajakuthyrning kunna inrättas. Fler möjligheter till att hyra större lokaler för t ex hobbyverksamhet så som kulturaktiviteter och LAN

möten efterfrågas. Idag träffas många i Skogås centrum, men det finns inte så mycket att göra här. Flera nämner även att de känner sig otrygga p g a fulla personer i närheten av systembolaget. I Skogås centrum ligger även ett bibliotek som är uppskattat, men som gärna skulle kunna ha längre öppettider så att t ex föräldrar hinner dit efter arbetstid.

Många av barnen nämner även kommunikationer och bussförbindelser. Flera av dem åker buss till skolan och skulle gärna vilja förbättra busskurser och väntetider, t ex genom att ha en snabbuss till skolan. Även cykelbanor efterfrågas då många idag får cykla på trottoarer eller vägbanor. De upplever att både bilister och fotgängare blir irriterade när de cyklar där. Barnen delar upp Östra Huddinge i "villaområdet" och "lägenhetsområdet", och berättar att det finns mer saker att göra i villaområdet. Här finns skog där man kan leka och Mossen där man kan spela fotboll. De nämner även att det skulle behöva bättre platser där personer från Skogås och Trångsund kan mötas.

KVANTITATIV DIALOG FRÅGEKORT

METOD

NÄR

2 eftermiddagar under november, 2018.
57 deltagare från Trångsund
43 deltagare från Skogås

VAR

Dialogen hölls på plats i Trångsunds centrum och Skogås centrum.

HUR

Under två eftermiddagar fanns 3 medarbetare på plats i Trångsunds centrum och Skogås centrum för att samla in synpunkter, berättelser och idéer från förbipasserande och verksamheter på platsen.

Som verktyg togs ett frågekort fram som fylldes i av de som ville delta i dialogen. Frågorna är utformade för att de som deltar enkelt och snabbt skall kunna svara och ge en bra och utförlig bild av hur områdena mår, värden, brister, vad som skulle kunna förbättras, vad som saknas, vilka som bor/vistas här osv. Svaren bidrar även till förståelsen av platsernas identitet och karaktär samt hur de som bor/vistas här relaterar och känner för sitt område.

SUMMERING

VARDAGSLIVET

Deltagarna var till största del vuxna, och fördelningen av kvinnor och män var relativt jämn. Alla olika åldersgrupper finns representerade i analysen i både Trångsund och Skogås även om majoriteten deltagare är vuxna.

En majoritet av deltagarna är boende och har bott i området i mer än 5 år. De flesta passerar centrum på väg från eller till sin bostad. I Skogås var ärendena till centrum i större grad för att uträtta ärenden eller nyttja utbudet av butiker medan Trångsunds centrum snarare fungerar som en transit zoon.

Deltagarna umgås fr.a. med vänner på fritiden. I Trångsund ses deltagarna fr.a. hemma i bostaden eller hos andra i Trångsund, medan många i Skogås oftare träffas utanför hemmet. Många idrottar på fritiden.

VÄRDEN

I både Trångsund och Skogås är centrum en viktig plats.

Även vattnet och naturen nämns som viktiga områden att ta extra mycket hand om. I Trångsund värnade flera av deltagarna om sin omgivning, att hålla det rent och snyggt, ta hand om bostäder, centrum och vägar. I Skogås benämns centrum och dess funktioner i största grad som viktiga att ta hand om, men även säkerheten, naturen, stränderna och rackethallen nämns.

Naturen utgör en stor del av identiteten i båda områdena. Många nämner både naturen och badplatser som platser som betyder extra mycket.

UTVECKLINGSPOTENTIAL

I Trångsund uttryckte många behovet av att förbättra centrum, både vad gäller utformning och utbud. Det uppkom även önskningsplatser för ungdomar.

Underhållet i området är i behov av förbättring, både vad gäller städning, belysning, snöröjning, cykelvägar, lekpark, parkeringsplatser, mötesplatser och ytor för idrottsaktiviteter.

Även i Skogås uttrycktes behovet av mötesplatser för ungdomar, och utveckling av centrum. Här vill man ha ett större centrum med längre öppettider.

Trygghetsfrågan nämns i båda områdena, men är i något större behov av förbättring i Skogås.

SLUTSATSER

- Närheten till natur och vatten är viktig.
- Skogås och Trångsund är i första hand bostadsområden med invånare som bott här en längre tid.
- Centrum fungerar idag som viktiga mötesplatser, men fler mötesplatser efterfrågas för olika åldrar.
- Utvecklingspotential med större utbud, bättre ytor för möten och aktiviteter finns både i Trångsund och Skogås centrum.
- I Trångsund träffas många hemma hos varandra medan många i Skogås träffas utanför hemmet.
- Många idrottar på fritiden och det efterfrågas bättre faciliteter och idrottsytor för spontanidrott (obokningsbara).
- Trygghetsfrågan nämns i båda områdena, men är i något större behov av förbättring i Skogås.
- Stärka stråk som finns idag och göra dem till nya målpunkter för att bättre koppla samman områdena.

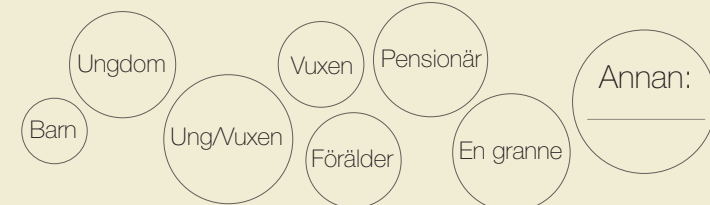
Hej :)

Huddinge kommun arbetar för att ta fram ett underlag till framtida utveckling som ska ske i Trångsund/Skogås. Vi vill gärna höra vad du tycker är viktig för oss att tänka på.

Jag är :

Hur länge har du bott här?

- ☐ 0-2 år
☐ 2-5 år
☐ Mer än 5 år
☐ Jag bor inte här. Jag : ☐ jobbar ☐ handlar ☐ besöker ☐ annat _____

Var är du på väg nu? och var har du varit?

Om alla i ditt område åkte bort i ett år, vad skulle du då vilja att vi tog extra mycket hand om?

Vad gör du när du har roligt? och Vart ?

Nämn något som betyder extra mycket för dig i utemiljön i ditt område? och varför?

Finns det något i ditt område som du skulle vilja förbättra?

☐ Jag godkänner att svaren ska användas till kommunens underlag

KVALITATIV DIALOG TÄNK OM PROMENAD

PROMENADSTRÅK

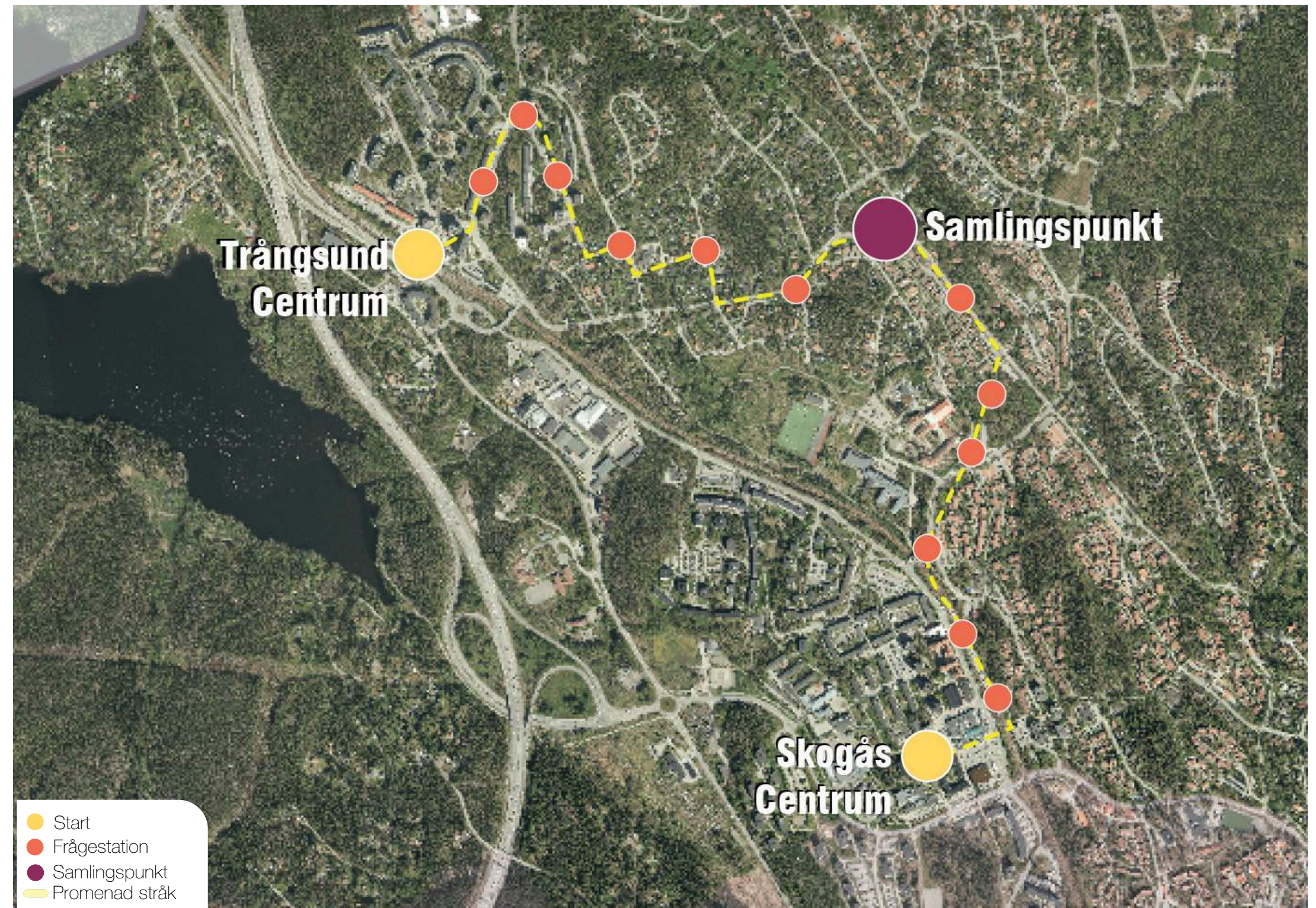
Den utvalda slingan löper från centrum och tågstationer till samlingsplatsen mellan Trångsund och Skogås. Slingan är utvald för att fånga så många olika aspekter som möjligt och inspirera till samtal.

Från Trångsund gick vandringen norrut genom flerbostadshusen och dess gårdar, förbi förskolor och genom villaområden för att sedan sluta upp mitt i villaområdet.

Längd: 1,6 km

Från Skogås gick vandringen längs ett belyst eljusspår från stationen, genom radhusområden, flerbostadshusområden, via natur och stigar för att sedan sluta i villaområdet.

Längd: 1,6 km

TÄNK OM PROMENAD SUMMERING

METOD

NÄR

Lördag 8e december, 2018, kl 13-15.
3 deltagare från Trångsund
4 deltagare från Skogås

VAR

Dialogen utfördes som en promenad uppdelad i två grupper med utgångspunkt från Trångsunds Centrum och Skogås Centrum. Grupperna möttes sedan på en tillfällig plats mellan de båda områdena för ett gemensamt samtal.

HUR

Trots att Skogås och Trångsund ligger med gångavstånd (snabbaste gångvägen 2 km) från varandra finns idag betydande sociala barriärer mellan områdena. För att få en bättre förståelse för dessa barriärer bjöds boende och verksamma från de olika områdena in för att i olika grupper promenera mot en gemensam samlingspunkt, placerad mittemellan Skogås och Trångsund.

Deltagarna med förankring i Skogås samlades i Skogås Centrum medan deltagarna från Trångsund möttes på Trångsunds torg. Tillsammans med en dialogledare promenerade de sedan mot den gemensamma mötesplatsen mitt i villamattan mellan de båda centrumen. Under vandringen fanns sju frågestopp utmärkta där de tillsammans fick samtala kring olika aspekter. Promenaden gav även möjlighet för djupare samtal och mer platsspecifika tankar längs vägen.

Vid den gemensamma mötesplatsen ordnades med varm dryck och tilltugg. Här fanns även kartor och material förberett för vidare samtal i helgrupp.

SUMMERING

VARDAGSLIVET

Trångsund

1. Senior representant som bott över 50 år i Trångsund
2. Ung pappa boende i Trångsund sedan 3 år

3. Boende med förankring i idrottsrörelsen i Trångsund
4. Dessutom representant från Hembygdsföreningen i Trångsund som kompletterat dialogen i efterhand.

Skogås

1. Boende med god förankring i föreningslivet
2. Boende i Skogås med god kunskap kring trygghetsfrågor och upplevelsen av trygghet bland boende i Skogås
3. Senior boende i området sedan många år tillbaka

Deltagarna uttryckte värdet av närheten till naturen. De går ofta på promenader i området, eller badar vid Södra Drevviken på sommaren. I Trångsund ser de flesta området som bostadsort medan personer i Skogås även uttryckte att de nyttjar centrumfunktioner som caféer och butiker.

Skillnaden mellan Skogås och Trångsund förstärks genom både fysiska barriärer och sociala barriärer. Boende i Trångsund tillhör en mer homogen grupp medan boende i Skogås har en större blandad befolkning med olika kulturell bakgrund osv. Deltagarna från Skogås uttryckte även stolthet över sin blandande befolkning.

VÄRDEN

Skolsystemet. Deltagarna uttryckte stolthet över deras skolsystem och deras skolor.

Mossen, en viktig central mötesplats där både boende från Skogås och Trångsund kommer för att spela fotboll.

Föreningslivet, är rikt och aktivt i hela området.

Centrumplatserna är värdefulla då de idag verkar som centrala mötesplatser.

Båda platserna ligger nära promenadstråk och badplatser, det är nära till naturupplevelser.

Korvlinjen som löper genom området är ett populärt utflyktsmål för familjer. Många barn uppskattar att leka i de gamla ruinerna. Den bär på en historia och är en viktig målpunkt.

Promenadstråken är uppskattade, men dess orienterbarhet och kopplingar behöver förbättras.

Samlingsplatsen placerades mitt i området, på gränsen mellan Skogås och Trångsund.

UTVECKLINGSPOTENTIAL

Det finns stor utvecklingspotential i området. Att länka samman Skogås och Trångsund kan skapa både nya nätverk, möten och social acceptans av andra grupper i samhället. Det kan även bidra till trygghetsaspekten och minska bilberoendet.

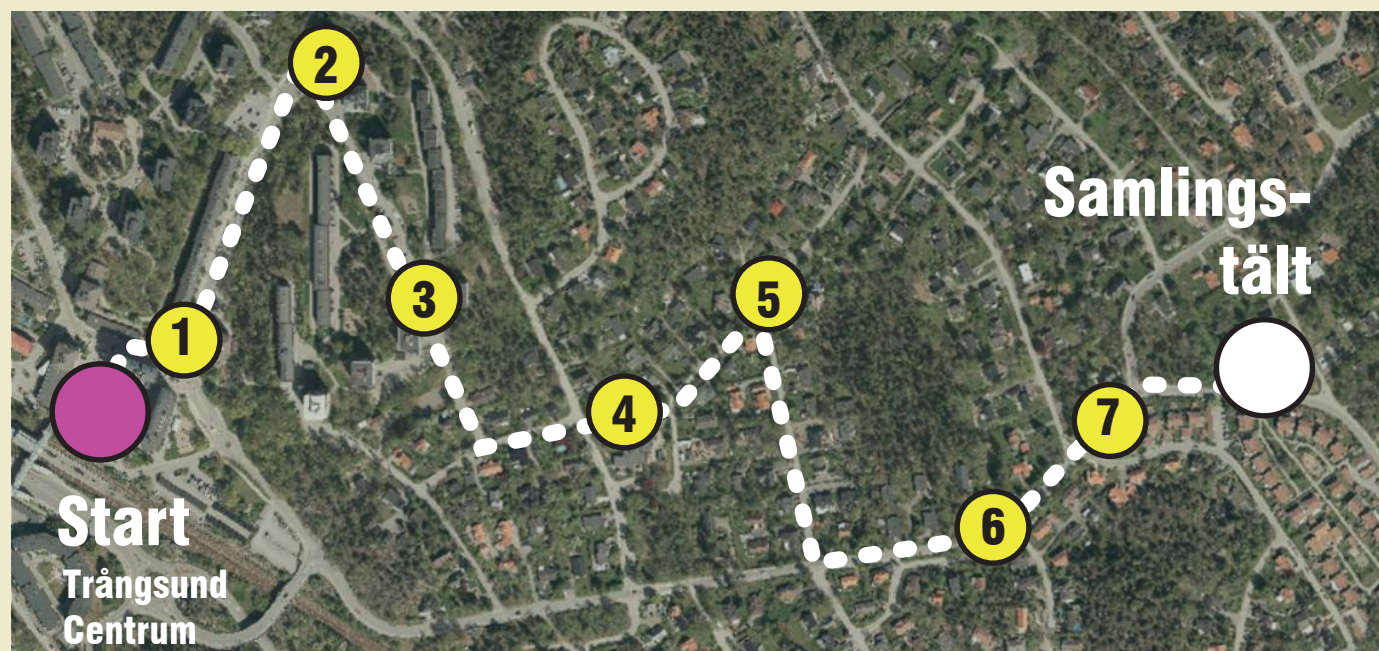
Genom att skapa nya mötesplatser kan sociala barriärer överbryggas. Mossen, med sitt läge mellan Trångsund och Skogås, har stor potential att bli en mötesplats genom tillägg av nya aktiviteter som passar en bredare åldersgrupp och blandning av tjejer och killar.

SLUTSATSER

- Föreningslivet är rikt i området vilket ger möjlighet för fortsatt arbete med social hållbarhet.

- Skolsystemet har stort värde och ger stolthet.
- Det finns sociala barriärer mellan Skogås och Trångsund.
- Närheten till natur och vatten är viktig.
- Skogås och Trångsund är i första hand bostadsområden med invånare som bott här en längre tid.
- Centrum fungerar idag som viktiga mötesplatser, men fler mötesplatser efterfrågas för olika åldrar.
- Fler aktiviteter för ungdomar efterfrågas.
- Fler möjligheter för lek och vistelsezoner efterfrågas, fr a i Trångsund.
- Alla är eniga om att fler mötesplatser och trygga, tillgängliga stråk behövs.
- Orienterbarheten är begränsad och idag finns inget självklart stråk till vattnet.

TÄNK OM PROMENAD RESULTAT TRÅNGSUND

Frågor

- 1 Hur ofta tar du dig till Skogås? varför?
Vad skiljer sig Trångsund och Skogås åt?
- 2 Vad saknar du här?
Vad skulle du vilja ändra på?
Vad skulle du vilja lägga till?
- 3 Var gör du när du har roligt? vart?
- 4 Om du fick göra vad du ville på den här platsen tillfälligt...
vad skulle det isåfall vara?
Och vilka önskningar/behov skulle du uppfylla?
- 5 När hade du en naturupplevelse sist?
Hur länge varade den?
Var befann du dig?
- 6 Vad skulle få dig att vilja gå en omväg hem?
- 7 Hur beskriver du ditt bostadsområde för någon som aldrig varit där?

Andra frågor (in between the walk)

- Hur ser ditt drömboende ut?
- När du tänker på ordet stadsplanering eller arkitektur vad tänker du på då?
- Berätta om en historisk händelse i t/s som du känner till ett upplevt själv?
- Vilken är din favoritmöbel hemma? kan du förklara hur den känns?
- Om vi planterade träd och perenner i närheten av ditt hem. Hade du varit villig att ta hand om dom?

Nedan följer diskussionen som fördes under promenaden mellan Trångsunds centrum och samlingsplatsen. Frågorna är generella för Trångsund som helhet. Siffrorna i texten markerar platsspecifik diskussion som kopplas till platsen på kartan till vänster.

HUR OFTA TAR DU DIG TILL SKOGÅS? VARFÖR?

Åker oftast dit för att storhandla eller handla på Systembolaget. Har sällan andra ärenden dit.

VAD SKILJER SIG TRÅNGSUND OCH SKOGÅS ÅT?

Den största skillnaden är nog att det är mycket mer invandrare i Skogås medan Trångsund är mer homogent.

VAD SAKNAR DU HÄR?

I Trångsund som helhet saknas attraktiva gemensamma platser att mötas. En samlad plats för lek. Bra bibliotek. Café med uteservering. Finns ingenstans att stanna upp längs vägen mellan te.x. Centrum och Nytorpsmosse. En brist på målpunkter. En plats på Mossen där flera generationer kan mötas. Spontani-drottsytor.

VAD SKULLE DU VILJA ÄNDRA PÅ?

Torget, stråk som kopplar Trångsund centrum med Mossen. (Skogås) Mötesplatser. Mindre genomfart, mer anledning att stanna upp. Stortorpsparken.

VAD SKULLE DU VILJA LÄGGA TILL?

Fler målpunkter längs vägen. Plats(er) att mötas. Bra om de kunde bygga en träbro runt hela viken.

2 HAMMARTORPSVÄGEN/SPELVÄGEN

Livsfarlig plats idag. Påkörningsrisk stor. Vägen tar över totalt. Platsen har fina kvalitéer som stora träd blandad naturmark men försvinner i och med den stora gatusektionen.

Förslag att gräva ner bilvägen. Möjligt i relation till höjderna.

Äldsta området som exploaterades i Farsta. HSB byggde området. Är ett gammalt sommarstugområde men idag finns knappt några stugor kvar. Bananpar-

ken intill är en lekplats som har varit uppskattad och som ligger på en trygg plats.

OM DU FICK GÖRA VAD DU VILLE PÅ DEN HÄR PLATSEN TILLFÄLLIGT VAD SKULLE DET I SÅ FALL VARA?

Tigha till platsen. Testa den med tillfälliga projekt, som t ex aktivitetsytor. Öppna upp lokaler mot gatan och få in servering.

Fråga som uppkom hos deltagarna: Fotbollsplanen i villaområdet, används den? Den har ju potential att bli en fotbollsplan, men kanske ligger på ett känsligt läge.

...OCH VILKA ÖNSKNINGAR/BEHOV SKULLE DU UPPFYLLA?

Många ungdomar ombeds att lämna Mossen (fotbollsplanen) eftersom den ofta är bokad av klubben. Behovet är stort för fler öppna planer.

NÄR HADE DU EN NATURUPPLEVELSE SIST?

1. Nu! :--) Önskar att det ska kännas om man tar in naturen mycket tidigare längs promenaden mellan centrum och tex. Sjöängen. Villaområdet man passerar blir en mental barriär. Även om det är grönt tar man inte in det eftersom det känns som om man tränger sig på.

2. Jag tog en morgonpromenad i Tyresta.

3. Min senaste naturupplevelse var genom slingan runt Magelungen.

VAR GÖR DU NÄR DU HAR ROLIGT? VART?

1. Längre sedan jag hade roligt.

2. Vårdshuset kan vara kul.

3. Hembygdsföreningen evenemang.

De platser som oftast erbjuder roliga aktiviteter/upplevelser är Mossen, Drevviken, friluftsområdet Ågesta, Sjön, Sjöängen, utegym.

4 TJÄDERSTIGEN

Där förskolan ligger idag låg det en minigolfanläggning som var enormt populär. Den sköttes av en man med koppling till hembygdsföreningen. Tyvärr lades

den ner när ingen längre tog hand om den. Samma sak hände med Cykeläventyrsbanan – som tidigare låg i området, men som fick stänga då ingen längre orkade sköta om den.

Detta är en tråkig gata. Smala trottoarer. Den kopplar Stortorpsparken med Mossen och flera skolor och har stor potential att bli en gångfartsgata med mer integrerade målpunkter, mötesplatser. Gatan själv kan bli en destination.

Generellt behövs bättre förutsättningar för att koppla befintliga funktioner och målpunkter i området. Tjäderstigen känns otrygg idag. Kan inte släppa små barn att gå eller cykla själva.

VAD SKULLE FÅ DIG ATT VILJA GÅ EN OMVÄG HEM?

Handlar mer om att de mentala barriärerna bör luckras upp mellan höghus och villor. Kuperad typografi gör att det finns många fysiska barriärer också.

HUR BESKRIVER DU DITT BOSTADSOMRÅDE FÖR NÅGON SOM ALDRIG VARIT DÄR?

Lugnt, tryggt, närhet till naturen och stan.

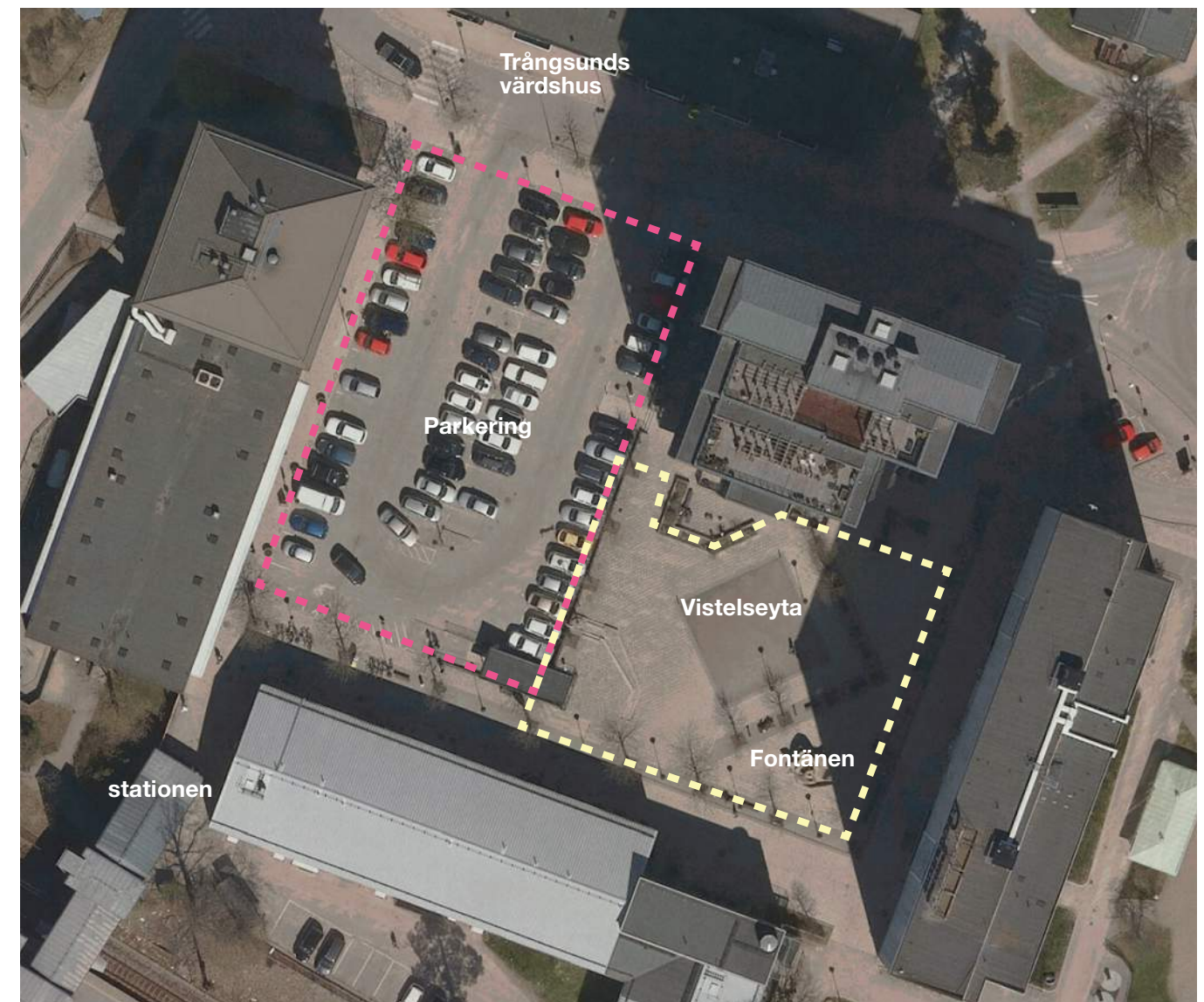
ÖVRIGA KOMMENTARER:

- En av anledningarna till att det är mindre bråk i Trångsund är att det inte finns systembolag eller t-bana här.
- Är viktigt att ta till vara på de historiska lagren. De befintliga bunkrarna som finns lite här och var i området är intressanta och en anledning till promenad. Synliggör dom med mer information om dom på plats.
- Nytorpsmosse är jätteviktig som målpunkt och hjärtat av både Trångsund och Skogås. Integrera bättre förutsättningar för samlingsplats för alla generationer. De äldre behöver ha ett mål, något att underhålla. De behöver även möta yngre generationer.
- Bra gångvägar som underhålls på vintern.

- Idag är det dåligt med förbindelsevägar i Trångsund. Ofta får man ta långa omvägar.
- Mossen viktig för gemenskapen. Föreningslivet jätteviktigt. Fortsätt med medskapande projekt. Alla gångtunnlar behöver förbättras.
- Flicklag i fotboll.

PRIORITERINGAR

1. Kopplingar
2. Överbrygga barriärer
3. Satsa på platser som är skumma
4. Satsa på VI-Känslan!, Gör Mossen tillgänglig för alla
5. Stärk befintliga fungerande verksamheter
6. De historiska lagren är viktiga att bevara, komplettera med information.
7. Tydlighet inom området genom att förtydliga stråk och gator.
8. Omvandla de breda gatorna till stadsgator genom att täppa till det breda gaturummet och tillskapa platser för aktivitet och möten
9. Förstärk fysiska platser
10. Förtydliga p-platser
11. Förbättra slingan till Nytorpsmosse
12. Skapa cykelbanor

VERKSAMHETER:

Kiosk
Kemtvätt
Frisör
Apotek

Vårdcentral
Bank
Blomsterbutik
Inredningsbutik
Sushirestaurang

Spelbutik
BVC
Matkedja
Pizzeria
Matbutik

Café
Restaurang

TÄNK OM PROMENAD RESULTAT SKOGÅS

Samlingstält

Start
Skogås
Centrum

Frågor

- 1 Vad saknar du här?
Vad skulle du vilja ändra på?
Vad skulle du vilja lägga till?
- 2 Var gör du när du har roligt? vart?
- 3 Om du fick göra vad du ville på den här platsen tillfälligt...
vad skulle det isåfall vara?
Och vilka önskningar/behov skulle du uppfylla?
- 4 När hade du en naturupplevelse sist?
Hur länge varade den?
Var befann du dig?
- 5 Vad skulle få dig att vilja gå en omväg hem?
- 6 Hur beskriver du ditt bostadsområde för någon som aldrig varit där?
- 7 Hur ofta tar du dig till Trångsund? varför?
Vad skiljer sig och Skogås åt?

Andra frågor (in between the walk)

- Hur ser ditt drömboende ut?
- När du tänker på ordet stadsplanering eller arkitektur vad tänker du på då?
- Berätta om en historisk händelse i t/s som du känner till ett upplevt själv?
- Vilken är din favoritmöbel hemma? kan du förklara hur den känns?
- Om vi planterade träd och perenner i närheten av ditt hem. Hade du varit villig att ta hand om dom?

Nedan följer diskussionen som fördes under promenaden mellan Skogås centrum och samlingsplatsen. Frågorna är generella för Skogås som helhet. Siffrorna i texten markerar platsspecifik diskussion som kopplas till platsen på kartan till vänster.

VAD SAKNAR DU HÄR?

Det saknas sittplatser i grönområden runt om i området.

Behövs en till fotbollsplan vid Mossen eftersom många saknar en fotbollsplan för spontanidrott, men även för möjlighet att träna och spela matcher. Ställen för medelålders att träffas på i området.

VAD SKULLE DU VILJA LÄGGA TILL?

Vissa stråk behöver mer belysning. Även bättre belysning på gårdarna.

Flera idrottsplaner behövs. Bl.a. en till fotbollsplan. Det finns inte tillräckligt med plats och många av våra barn och ungdomar får därför börja i andra föreningar i grannkommunen.

Få tillbaka systemet där vi kunde boka lokaler i skolorna; klassrum, matsalen och idrottshallar, till privata aktiviteter, föreningsaktiviteter och fester. Detta gav även större trygghet eftersom skolbyggnader bemannades även kvällstid. Det skapar mer trygghet i området.

Mer skötsel överallt skulle behövas.

HUR OFTA TAR DU DIG TILL TRÅNGSUND? VARFÖR?

Inte så ofta. Här i Skogås finns allt man behöver, Vi har centrum, natur och föreningsliv.

Idag råder en "vi- och dom" situation mellan Trångsund och Skogås, vi möts sällan.

Skogåsleden segregerar geografiskt områdena.

Åker till Trångsund någon gång då och då för att hälsa på släkt och vänner.

VAD SKILJER SIG TRÅNGSUND OCH SKOGÅS ÅT?

I Trångsund bor mest svenskar medan det i Skogås är en blandning av mångkulturella invånare.

Skogås har ett större föreningsliv och det finns bra insatser i föreningslivet.

Det är mer socialt i Skogås, folk hälsar på varandra även om man inte känner varandra.

I Skogås välkomnas pensionärer att äta lunch tillsammans med eleverna på skolan, alla elever är vänliga.

VAR GÖR DU NÄR DU HAR ROLIGT? VART?

Hänger ute med kompisar i Skogås på caféer.

Hänger ute med kompisar i Farsta centrum.

Hänger ute med kompisar i föreninglokaler i Skogås. Promenerar längst med vattenstråket.

Träffar vänner, någon gång ibland tar jag ett glas vin på Brasserian i Skogås.

Umgås med grannarna på gården i Skogås.

OM DU FICK GÖRA VAD DU VILLE PÅ DEN HÄR PLATSEN TILLFÄLLIGT, VAD SKULLE DET I SÅFALL VARA?

En park och mötesplats där allt händer, barn, familjer, unga, vuxna och äldre personer

En parcour park

Vattendamm och fina bänkar där alla möts

Tivoli med hoppborgar, karuseller, lottstånd mm

NÄR HADE DU EN NATURUPPLEVELSE SIST?

HUR LÄNGE VARADE DEN?

VAR BEFANN DU DIG?

Senast jag hade en naturupplevelse var när det var bra väder. I naturområdet vid Drevviken finns bra möjligheter till naturupplevelser. Här kan man promenera, bada och det är bra för barn att vistas. Badudden vid södra Drevviken är mycket uppskattat. Det är jättebra skyltat och bra kommunikation från kommunen till naturområdena som gör att man enkelt hittar hit. Mer specifikt södra Drevviken.

Badudden, Mörtviksbadet och ”kärring badet” i Trångsund är bra badplatser. I området kan man även plocka blåbär och fiska, fr a mellan mulleängen och badudden.

HUR BESKRIVER DU DITT BOSTADSOMRÅDE FÖR NÅGON SOM ALDRIG VARIT DÄR?

”Ett område med säkra vägar där mina barn kan cykla tryggt till skolan.”

”Ett socialt område där folk tycker om varandra och hjälpas åt. Alla hälsar på varandra även om man inte känner varandra.”

”Ett fantastiskt grönt skog mitt i två sjöar.”

”Ett område med många lekplatser”

VILKEN ÄR DIN FAVORITMÖBEL HEMMA? KAN DU FÖRKLARA HUR DEN KÄNNES?

En hörnsoffa med kuddar. Där slappnar jag av och kan lägga mig. Jag vill att alla som bor här kunde dela på samma känsla.

En stor fåtölj. Man kan vila på.

ÖVRIGA KOMMENTARER:

- Kommunen är inte synlig här
- Satsa på föreningslivet
- Satsa på fotbollsplanen vid Mossen, den är ett geografiskt hjärta och även socialt
- ”Vi är stolta över vår skolverksamhet, de bidrar mycket till att lära och uppfostra våra barn och ungdomar.”
- Tyvärr har det börjat säljas droger mer öppet på gårdarna. Tidigare var det mycket droghandel på Stintavägen men nu även mycket på Studievägen. Ofta känns även doften av Cannabis. Tätare turer av polis/ vaktbolag skulle uppskattas.¹

¹ Huddinge Kommun (2018-03-21), Rapport Trygghetsdialog/ enkät i Skogås 15 februari 2018.

PRIORITERINGAR

Möteslokaler till alla åldersgrupper

1. Mer lokaler till föreningar
2. Mer kommunal service
3. Mer belysning i skogen och promenadvägar
4. Mer tydliga kopplingar

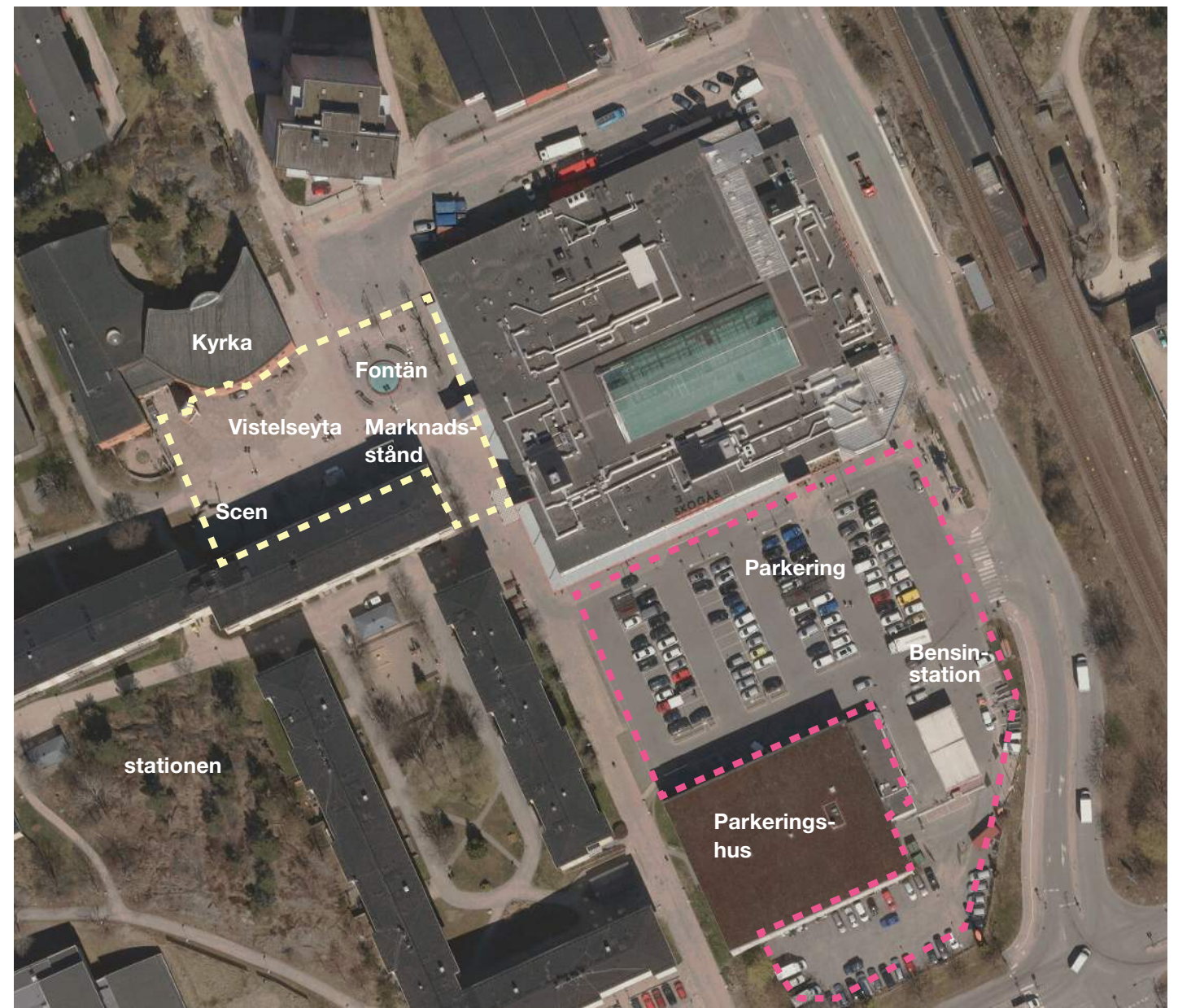
1 SKOGÅS CENTRUM

VAD SAKNAR DU HÄR?

- I Skogås saknas en fritidsgård med olika aktiviteter till olika åldersgrupper, inte bara till barn. Det behövs aktiviteter till både unga, unga-vuxna, vuxna och även äldre personer.
- I Skogås centrum skulle det vara bra med längre öppettider.
- Kommunal service saknas här idag. T ex arbetsförmedling, försäkringskassa, skatteverket, kontor som hjälper familjer med social omsorg osv.

VAD SKULLE DU VILJA ÄNDRA PÅ?

- Fritidsgården ska vara öppen för flera olika föreningar. Den ska fungera som föreningscenter.

VERKSAMHETER:

Matkedja
Pizzeria
Matbutik
Café
Restaurang
Bensinmack

Systembolaget

Kyrka
Fritidsgård
Frisörer
Postkontor
Kulturförening
Skräddare

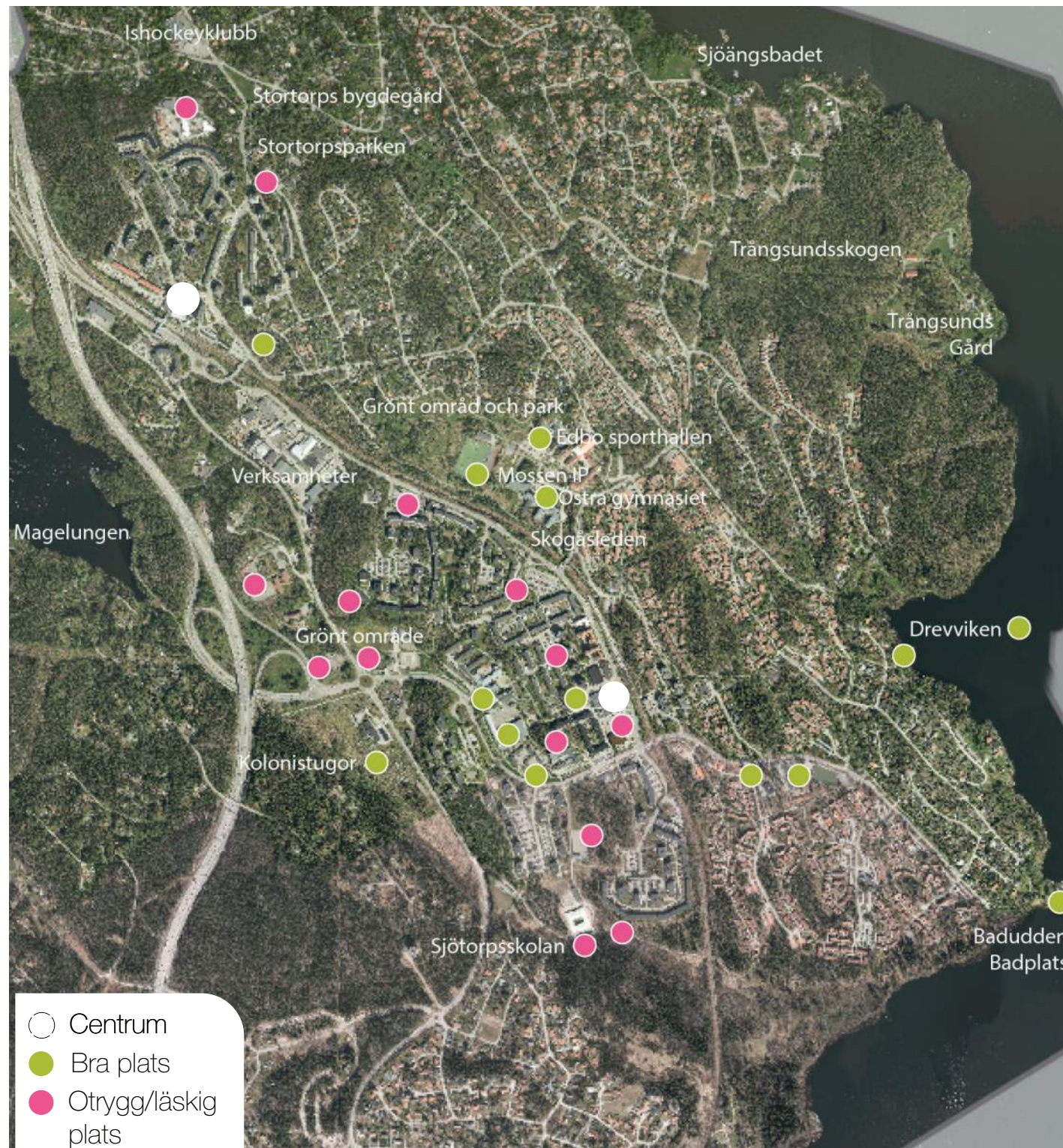
Kiosk

Skönhetssalong
Kemtvätt
Föreningscenter
Hund och kattbutik
Tandläkare
Trafikskola

Apotek

Friskvårdscenter
Blomsterbutik
Klinik
Optiker

TÄNK OM PROMENAD GEMENSAM DISKUSSION

VÄRDEKARTA

Värden

- + Nytorpsmosse IP
- + Skogen
- + Korvlinjen
- + Promenad längst med vattnet
- + Grönområdet vid vattnet
- + Badet i Drevviken
- + Östra gymnasiet
- + Trångsund & Skogås FF
- + Grönt område vid IP
- + Fontänen vid Skogås centrum
- + Kolonistugor

Brister

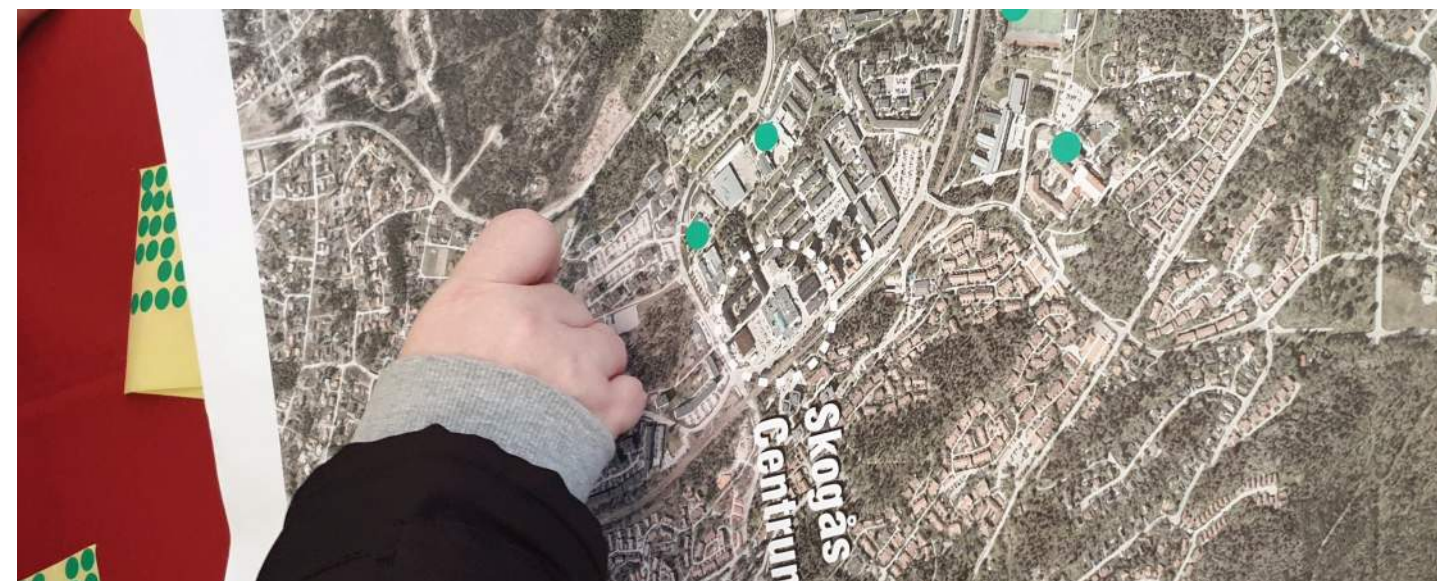
- Parkeringen vid Skogås centrum, skapar otrygghet
- Övergivet grönt område vid motorväg
- Dålig belysning i skogen och vid vissa parkeringsplatser
- Otryggt vid Sjötorpskolan
- Otryggt vid Trångsundsskolan
- Otryggt vid Industriområde/verksamhetsområde
- Droghandel vid Stintavägen
- Droghandel och gängsamling vid Studievägen
- Trångsundstorg är slutet och fragmenterat, finns ingen plats att stanna upp vid

SUMMERING

Gröna områden, vattnet, föreningslokaler och idrottshallar är väldigt uppskattade. dvs. platser där folk möter varandra.

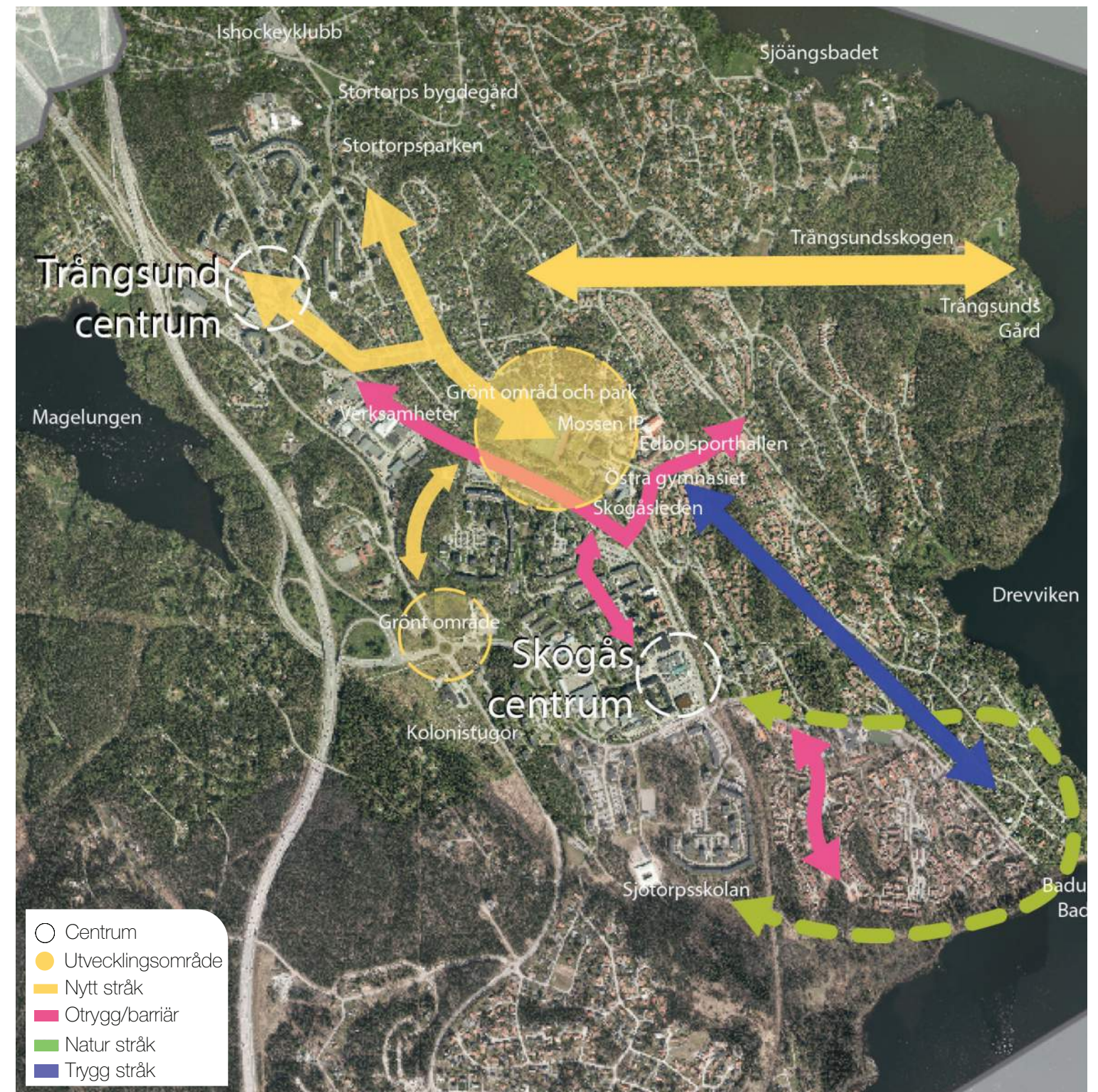
SUMMERING

De flesta otrygga platser är parkeringsplatser. Där bilister kör fort och ibland pågår droghandel och gängsamling.

GEMENSAMMA ÖNSKNINGAR

- + Ett tydligare och tillgängligare aktivitetsstråk som kopplar ihop Trångsund och Skogås
- + Tydligare gång- och cykelstråk som leder till Drevviken
- + Bilparkering som ligger nära Drevviken, eftersom det är långt för barn att gå från bilen till vattnet och naturområde
- + Kollektivtrafikstation nära till Drevviken
- + En fotbollsplan kan byggas mitt emellan de två områdena. Det kan minska "vi" och "dom" känslan och skapa mer gemenskap
- + En aktivitet/mötesplats kan byggas mitt emellan de två områdena. Där kan folk från olika åldersgrupper träffas
- + Övergivet område vid kolonistugor kan användas och aktiveras mer
- + Överbrygga Skogåsleden som fysisk barriär mellan områdena

Panoramavy över pendeltågstationen i Skogås med centrumbyggnaden, kyrkan och bostadshuskomplex i stadssiluetten.

PLATSANALYS TRÅNGSUND

TRÅNGSUNDS CENTRUM

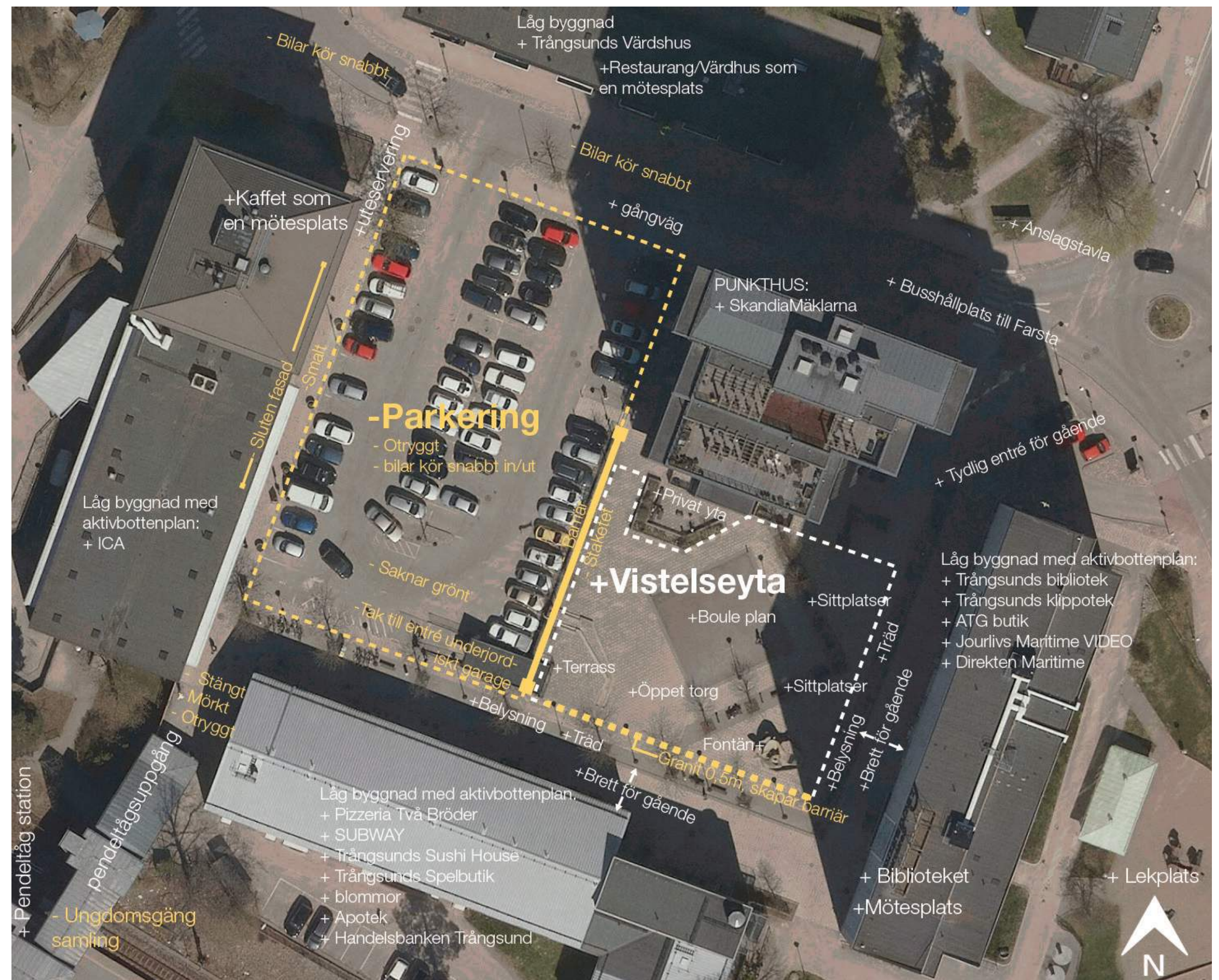
Trångsunds Centrum består idag av en mindre torgyta och en större parkeringsplats. Platsen är tydligt definierad av omgivande bebyggelse. I norr höjer sig bebyggelsen kraftigt medan bebyggelsen i söder, angränsande till pendeltågstationen, är lägre. Torget är omgivet av butiker i bottenvåningarna vilket ger liv till torget. Den nordöstra entrén är tydlig och endast för gångtrafikanter.

Idag fungerar torget mestadels som parkeringsplats för besökare. De flesta personer som vistas på ytan är på väg till eller från tåget. Få stannar upp här och den vistelseyta som finns ligger gömd bakom garagenedfart och mur. Vistelseytan ligger på en platta, ca 0,5 meter ovan parkeringsytan. Den avgränsas mot stråket genom gradänger av granit som har potential som sittbar kant, men fungerar idag mest som en barriär och hindrar flödet av gångtrafikanter.

Uppe på plattan finns en anordnad boulebana med ett par parkbänkar och soffor. Få använder denna yta som även är visuellt utsatt från de höga byggnaderna runt om. Ytan är relativt ny, men saknar den mänskliga skalan och mindre bekväma rum att mötas. Muren mellan vistelseytan och parkeringen skapar en stor barriär, både visuellt och fysiskt. Det hindrar flödet över torget och koncentrerar det till de yttre, relativt smala, gångstråken. Punkthuset på torgytan med sin höjd skapar ett riktmärke och syns på långt håll. Dess möte med torgytan skapar en diffus gräns mellan vad som är privat och offentligt vilket riskerar att torgytans offentlighet blir otydlig.

Överlag känns ytan hård och det saknas gröna inslag. Material som betong, granit och asfalt är dess största komponenter med ett par relativt små träd satta i markgaller. Perennplanteringar och ett grönt tak skulle bidra till den mänskliga skalan och skapa ett mer befolkat torg där många stannar till. Detta kan även skapa tryggare ytor och minska en del av vandalisering som nämnts som ett problem av boende i punkthuset.

Torget har funnits sedan långt tillbaka i tiden och hembygdsföreningen har tidigare ordnat olika evenemang här. Föreningen har även historisk information om torget och fontänen som är ett historiskt inslag och tillkom på 70 talet. Många av de som bost i Trångsund under en längre tid har stark koppling till just denna.

Vistelseytan är upphöjd och består till största del av en boulevard och ett par bänkar. Ytan skiljs från parkeringsplatserna genom mur och räcke.

Fontänen har ett historiskt värde på platsen och har funnits här sedan 70-talet.

Höga byggnader i torgets nordöstra del skapar ett tydligt entrémotiv, men även en utsatthet till den lilla vistelseytan.

Största delen av torgytan består av parkeringsplatser. Endast ett smalt stråk längst fasaderna kopplar övriga Trångsund till pendeltågstationen.

VÄRDEN

- Fontänen (känd konstnär) tillkom på 70-talet och var då mycket uppskattad, den berättar något om platsen.
- Vårdshuset fungerar som en samlingsplats, här träffas många för att titta på fotboll. Det skapar en gemenskap och är uppskattat.
- Torget är en mötesplats för många invandrare som träffas här. Ungdomar hänger ofta vid stationen och Maritime affären.

BRISTER

- Torget är trist.
- Det finns inga plaster att sitta eller hänga på ett integrerat sätt. Idag fungerar platsen endast som förbifart till och från stationen eller intilliggande verksamheter.
- Det finns inget som göra att man stannar upp eller är kvar på torget en längre stund.
- Torget idag är separerat mellan parkeringsyta och torgyta genom räcke och mur.
- Vistelseytan saknar mänsklig skala och känns utsatt.

IDÉER PÅ SNABBA ÅTGÄRDER

1. Börja med att ta bort staketet mellan parkeringsplats och vistelseyta. Gör en trappning mellan ytorna.
2. Introducera en serie av tillfälliga händelser. T.ex. minigolf, marknad, ett mysigt café med uteservering eller andra medskapande projekt.

PLATSANALYS SKOGÅS

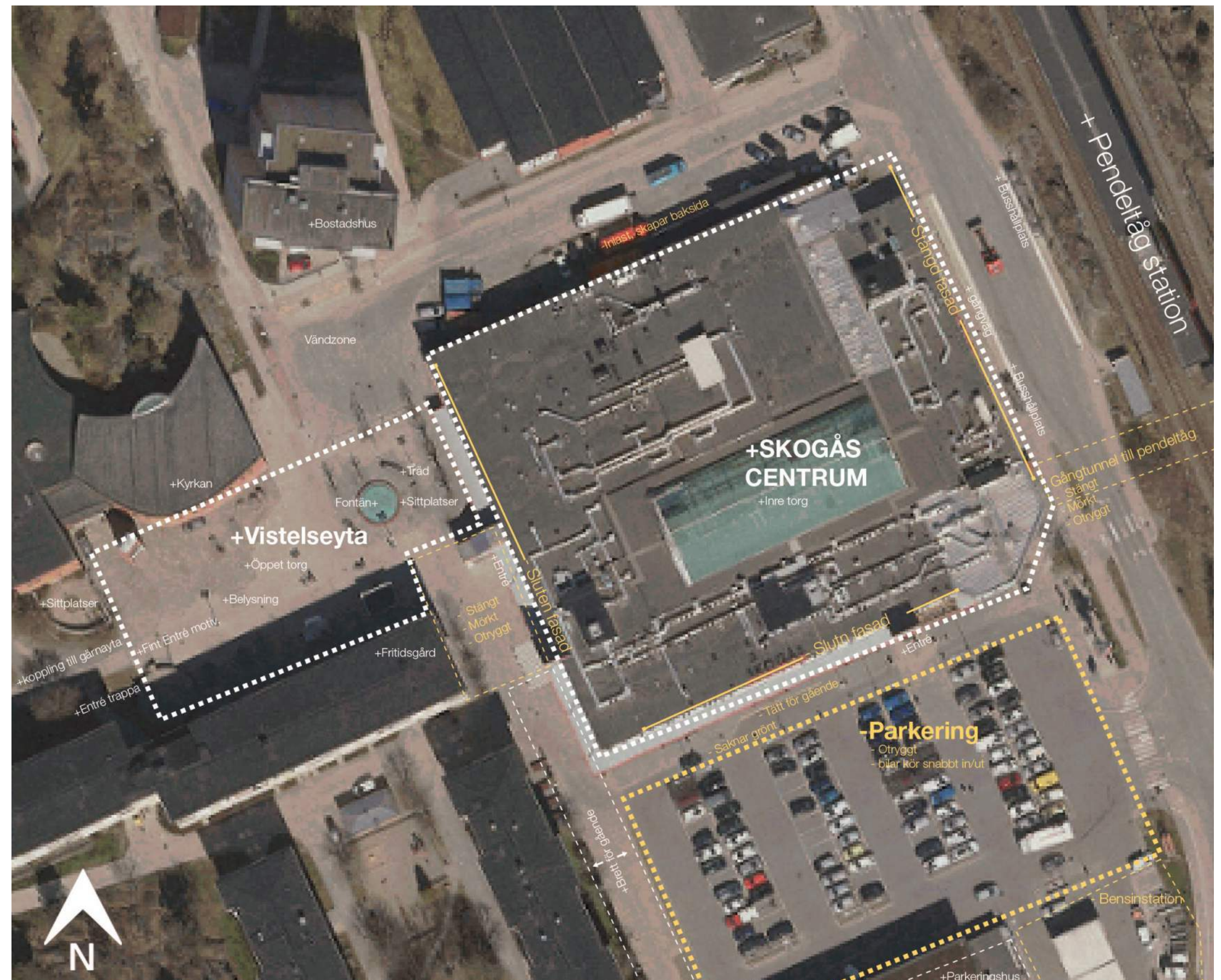
SKOGÅS CENTRUM

Skogås centrum är till största del ett inomhuscentrum i två våningar med butiker, mataffär och systembolag. Hit åker många från olika delar av Östra Huddinge för att handla. De flesta kommer med bil och det finns gott om parkeringsplatser runt centrumet som har två huvudentréer; en från parkeringsplatsen och en som kopplar till en mindre torgyta med sittplatser, en fontän och en mindre scen.

Torgytan har ett fint entrémotiv från väster med en bred trappa ner till ett grönområde. Torget omges av bostadshus och en kyrka som har ett vackert arkitektoniskt uttryck. Det lilla torget har stor potential att utvecklas och har en mänsklig skala med hamlade lindar och en beläggning av smågatsten. Utrustningen är relativt sliten men har en karaktäristisk kulör i falurött. En mindre scen är placerad i dess västliga hörn, men används sällan. Ungdomsgården har sin entré mot torget och ungdomarna skulle kunna involveras i en utveckling, t ex kan aktiviteterna spilla ut på torget för att skapa liv och rörelse. Det finns även ett rikt förenings- och kulturliv som idag mestadels håller till i föreningscenter inne i själva inomhuscentrum. Deras aktiviteter skulle kunna kopplas till torgytan.

Centrumbyggnadens norra sida fungerar idag som zon för inlastning vilket bidrar till att skapa en baksida med tung trafik. Här känns otryggt och mörkt efter stängningstid även om bostadshusen ligger intill och många använder stråket för att ta sig till och från bussen. I slutet av gatan finns en stor asfalterad vändzon och i fonden ligger kyrkan med sin karaktäristiska arkitektur. Mötet mellan inlastningszonen och kyrkan med det lilla intima torget står i stor kontrast mot varandra. Kopplingen mellan pendeltågstationen och det lilla torget är också svårdefinierad där centrumbyggnaden skapar en barriär mellan de båda, speciellt under stängningstid.

Pendeltågstationen är en tillgång och skapar bra kommunikation till Storstockholm. Kopplingen till inomhuscentrumet är tydlig, men entrén från gatan och parkeringen är liten och visuellt skyddad. Här finns möjlighet att jobba med tydligare och större övergångsställen och öppna upp tunnel och entréer. Genom att förbättra cykel- och gångtrafik skulle en del parkeringsplatser kunna tas bort till förmån för gångbanor och bredare, gröna stråk mellan pendeltåg och kyrkan.

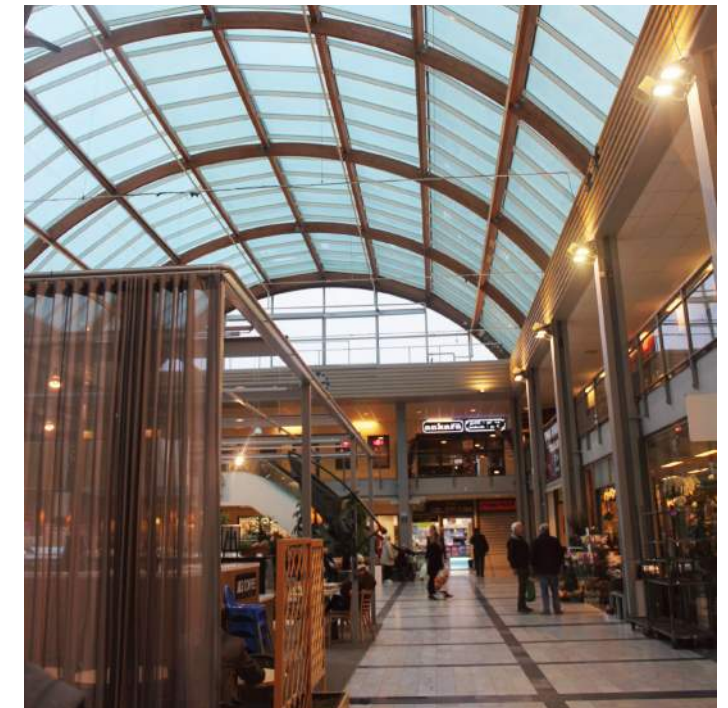

Inlastringszonen i centrumets norra del skapar en baksida och ett mörkt stråk med tung trafik. Kyrkan utgör en tydlig fond.

Det lilla torget har potential att utvecklas. Det har en mänsklig skala och omges av bostadshus och kyrkan. Enkla åtgärder kan skapa liv och rörelse.

Inomhuscentrumet är omtyckt och skapar ett varmt rum. Det är mötesplats för många men begränsas av öppettider.

Parkeringsplatsen tar upp en stor del av centrumytan. Endast en mindre yta finns för cykelparkering, men de flesta tar sig till centrum med bil.

Skogås inomhuscentrum har två huvudentréer, en mot det lilla torget och en mot parkeringsplatsen. Stråket mellan pendeltågstationen och det lilla torget är otydlig och löper längst denna sida.

VÄRDEN

- Fontänen
- Fritidsgården (Slussen) till ungdomar.
- Kyrkan
- Biblioteket i centrumet fungerar som en mötesplats också till olika åldersgrupper
- Galarian i centrumet fungerar som samlingsplats. Här träffas många som är konst och kultur intresserade människor
- kaffet på inre torget i centrumet är en mötesplats för många invandrare som träffas här
- Kollektivtrafknära läge, gäller båda bussar och pendeltåg

BRISTER

- Mer utrymme till Galarians utställning/aktiviteter inne i centrumbyggnaden
- Träd/växter vid parkeringen
- Brett utrymme till gående vid centrumbyggnadens fasad mot parkeringen
- Otrygg och mörk gång- och cykeltunnel till pendeltåget
- Centrumet har stängda fasader och skapar baksidor

IDÉER PÅ SNABBA ÅTGÄRDER

- Omvandla delar av parkeringen till gångstråk för att länka pendeltågstationen till det lilla torget och kyrkan.
- Aktivera det lilla torget genom aktiviteter och evenemang

SUMMERING

Trångsund och Skogås är segregerade från varandra både fysiskt (topografi, otydliga stråk m.m.) och socialt (avsaknad av mötesplatser, främlingsfientlighet m.m.) även om avståndet mellan dem är ca 2 km. En viktig mötesplats för boende från både Skogås och Trångsund är fotbollsplanen på Mossen som ligger centralt placerad mellan de båda områdena. Hit kommer unga tjejer och killar för att spela fotboll, men området saknar aktiviteter för andra grupper, intressen och åldrar. Här finns potential att nå en bredare grupp.

I Skogås sker en stor del av det sociala livet i området, fr.a. i Skogås centrum som erbjuder ett större utbud av caféer, restauranger, butiker, verksamheter och olika evenemang. Här finns även ett större utbud av kulturliv och föreningsliv som skapar möten mellan de boende. I Trångsund ses man snarare hemma hos varandra eller på annan ort.

I både Skogås och Trångsund är bilen det huvudsakliga transportmedlet. Få nämner cykel och kollektivtrafik. Gång- och cykelstråk är otydliga både inom och mellan områdena vilket även försvårar orienterbarheten. Bättre belysning och tryggare stråk efterfrågas.

I Skogås är pedagoger och föräldrar stolta över sitt skolsystem. Tidigare fanns även möjlighet att nyttja skolornas lokaler för föreningsverksamheter, något som uppskattades och som saknas idag.

Närheten till natur och vatten är mycket uppskattat både av boende i Trångsund och Skogås, men i

Trångsund efterfrågas tydligare koppling till vattnet och badplatser.

Idag finns en hel del platser som känns mörka och övergivna vissa tider på dygnet. Bl.a. parkeringsplatser och grönområden sydväst om Störvretsvägen och intill koloniområden benämns som otrygga med bristande belysning. Dessa områden skulle behöva aktiveras, möjligheten att anordna föreningslokaler i anslutning till koloniområdet vid Gamla Nynäsvägen kom även upp.

De boende i Skogås nämner behovet av kommunal service som en brist. Tidigare fanns detta i centrum, men har sedan en tid tillbaka flyttat från området. Både Trångsund och Skogås nämner bristen i kontakten med kommunen.

Boende i Skogås är stolta över sitt område och känner en frustration över den bild som sprids där Skogås porträtteras som stökigt, hög kriminalitet och sociala problem. Ingen i Skogås nämner kriminalitet som ett problem medan de boende i Trångsund hänvisar till Skogås som en orsak till många av dessa problem. Detta bidrar till att upprätthålla en negativ bild av Skogås vilket gör att klyftorna mellan områdena stärks.

Både Skogås centrum och Trångsund centrum är omtänkta, men uttrycks hos samtliga boende ha behov av upprustning och omstrukturering.

Närheten till natur, grönområden och vatten uppskattas av alla i Östra Huddinge. Skogås har bra kopplingar till vatten, men Trångsundsborna poängterar att kopplingen behöver förbättras.

Nytorpsmossen IP ligger centralt belägen mellan de båda områdena. Det är en viktig mötesplats för ungdomar från både Skogås och Trångsund.

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

Dialogerna som utförts har visat på stor potential vad gäller utveckling av Östra Huddinge. Potentialen och det fortsatta arbetet handlar både om fysiska åtgärder så som att förbättra och skapa nya kopplingar mellan områdena, men även i sociala åtgärder så som att förändra attityder, få fler att mötas, att arbeta tillsammans och integreras. Här fyller dialogen en värdefull funktion som startskott för fortsatt närvaro av kommun och beslutsfattare.

Både torget i Trångsund och i Skogås nämns som viktiga knutpunkter i områdena, men även här finns en rad olika brister. Både utformning och tillgänglighet har möjlighet att förbättras och skapa viktiga mötesplatser som är gratis att vistas på, känns trygga och erbjuder olika grupper och aktiviteter att mötas. Idag upptas den största ytan av biltrafik och parkeringsplatser vilket försvårar den sociala närvaron och tar upp mycket värdefull yta. Även stråk och entréer är otydliga och trängs undan av parkeringsytorna. Här finns stor potential till reglering av parkeringsytan och med enkla temporära lösningar som t ex Placemaking, skulle torgen snabbt kunna omvandlas till välfungerande sociala rum.

Trångsunds torg och Skogås centrum skiljer sig båda vad gäller utbud, storlek och socialt liv. Skogås centrum utgörs till stor del av ett inomhus centrum i två våningar med olika butiker och caféer. Ett varmt rum skapar bekväm vistelsemiljö under årets alla dagar, men bidrar även till baksidor så som inlastningszoner, stängda fasader, otydliga utrymmen och begränsade öppettider. Trångsunds torg är litet och tydligt avgränsat men består till största del av parkering. Ett par anordnade sittplatser och en boulevard erbjuder chans att stanna upp, men dess placering skapar en utsatthet och gör dem svårtillgängliga. Pendeltågstationerna ligger i anslutning till både Skogås centrum och Trångsunds torg och gångavståndet mellan dem är bara ett par kilometer. Att se dem som del av ett större sammanhang skulle kunna utveckla dem till noder som berikar varandras sociala liv och utbyte. Föreningar och verksamheter som t ex hembygdsföreningen och fritidsgården kan involveras i en fortsatt utveckling av centrumplatser genom t ex placemaking aktiviteter och andra evenemang.

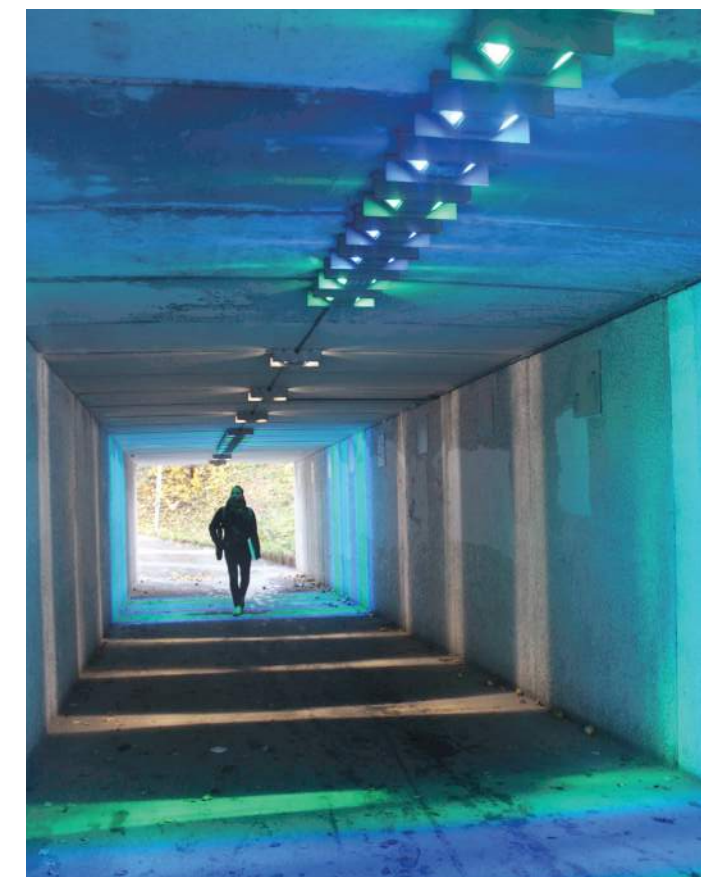
Föreningslivet i området är rikt och det finns flera initiativ inom både kultur-, idrott och hembygdsförening.

En annan viktig plats för både Skogås och Trångsundsborna är idrottsplatsen "Mossen". Här möts ungdomar från hela området och spelar fotboll tillsammans. Mossen ligger strategiskt placerad mellan områdena och är lättillgängligt för alla. Både cykel- och gångvägar kopplar till idrottsplatsen och sportintresset tycks stort bland invånarna. Även här finns potential att utveckla platsen och kanske komplettera med ytterligare aktiviteter för de som inte är intresserade av just fotboll. Platsen är en viktig mötesplats och en bra utgångspunkt för fortsatta dialogaktiviteter och återkoppling, men det är viktigt att även hämta in kunskap från andra grupper som idag inte erbjuds plats i området. Kvinnor och unga tjejer är en målgrupp som ofta riskerar att hamna utanför i stadsrummet och vars intressen och aktiviteter inte alltid får ta tillräckligt stor plats. Avsaknaden av alternativa publika rum. Lekplatser och parker poängterades av nästan alla deltagare. Att promenera inom området och ta del av dess natur och närhet till vatten är populärt, men platser att mötas, ordna evenemang, leka och stanna upp saknas i hela Östra Huddinge.

Villamattan innehåller flera mindre platser som kan utvecklas till noder. Mötesplatsen under "Tänk om" promenaden kan nyttjas i fortsatt dialog och utveckling.

Orienterbarheten inom och mellan områdena är otydlig. Villamattorna skapar långa gator och hierarkin mellan gatorna är svårläst. Det råder brist på noder och landmärken och topografin skapar visuella hinder som gör det svårt att hitta från en punkt till en annan. Korvlinjen nämndes som en möjlighet att skapa spännande och historiska miljöer inom bebyggelsen. Korvlinjen kallas den "befästningslinje" som tidigare användes av Stockholms försvar. Linjen går genom området och kan utvecklas till aktivitetsstråk för att länka området och skapa en inre promenad. Dessa kan även nyttjas som målpunkter och förbättra orienterbarheten. Många använder bil korta sträckor och stora vägar skapar barriärer och otrygga platser. Genom att promenera tillsammans och mötas mittemellan två segregerade områden blir en symbolisk aktion för att länka samman och mötas över gränserna. Det visar på möjligheterna att utveckla områdets orienterbarhet och stråk och samtidigt visa på möjligheten att promenera eller cykla. Den tillfälliga mötesplatsen kan nyttjas i fortsatt process och verka som en social länk och yta för gemensamma aktiviteter.

Initiativ ifrån HUddinge kommun har tidigare skett för att skapa tryggare kopplingar inom Skogås.

REKOMMENDATIONER

DIALOG I SOCIALT HÅLLBAR STADSUTVECKLING

I all stadsutveckling är delaktighet och inflytande viktigt för att åstadkomma en hållbar samhällsutveckling. Plan- och bygglagen, som reglerar kommuners planläggande av mark, vatten och byggande, säger att kommuner, i avvägningen mellan allmänna och enskilda intressen, ska främja en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper.

Att kunna vara delaktig i utformandet/användandet av staden upprätthåller demokrati och människors delaktighet i och tillit till samhällets processer. Delaktighet och möjlighet till påverkan motverkar utanförskap och segregation och har möjlighet att skapa ett resilient samhälle där medborgare känner tillit till sig själva och andra. Hans Abrahamsson, Mistra Urban Futures, skriver att:

”Lokalsamhällens hållbarhet handlar om samhällets förmåga att reproducera sig själv som en fungerande samhällsorganism – en plats där människor vill leva, bo och arbeta i dag och i framtiden. Här handlar det mycket om ett samhälles förmåga till att hantera alltmer komplexa problem. Denna förmåga är också beroende av individernas självkänsla, deras möjlighet till att förstå sammanhangen och att själva hantera den situation i vilken de befinner sig. Diskussionen leder därmed snart över till frågan om social sammanhållning – dvs de faktorer som får ett samhälle att hänga samman. Här handlar det om människors relationer till varandra – social tillit (socialt kapital) där inte minst det civila samhällets roll är av stor vikt (Putnam 1996).” Att i dialog med medborgare och aktörer bedriva stadsutveckling på ett sätt som stärker sociala nätverk och skapar transparens bidrar till den socialt hållbara samhällsutvecklingen och demokrati. *”En väl genomförd social analys i ett tidigt skede ger svar på vad olika invånare uppfattar som sociala utmaningar och bidrar till att identifiera behov. Den svarar också på vilka sociala värden som finns i området, och identifierar möjligheter som kan bli en resurs i planeringen”* (Södertörnsmodellen, Södertörns Högskola, <http://sodertornsmodellen.com/socialhallbarplanering>).

En dialog genererar olika typer av värden som kräver olika typer av återkoppling. Idéer och inspel till fysiska förändringar och strukturer ger ett stort pla-

Att promenera mellan Skogås och Trångsund är enkelt, men de flesta väljer ändå att ta bilen. Att jobba mer integrerat med dialog och medskapande tillsammans kan bidra till att minska klyftorna och öka orienterbarheten.

neringsvärde, men en dialog genererar även ett förtroendevärde mellan beslutsfattare och medborgare som behöver värnas och vårdas för att inte få motsatt effekt.

PLACEMAKING

Ett framgångsrikt steg i en dialogprocess, som ett sätt att både återkoppla och ta tillvara på engagemang, är att jobba med temporära platser och placemaking. Placemaking är, liksom namnet antyder, ett sätt att skapa en plats genom att ge den identitet och mening. Det är även en metod för att koppla ihop nätverk och individer och låta dem mötas fysiskt genom att skapa tillsammans. Genom placemaking kan idéer få fysisk form och utmana personer till samarbete genom att tillsammans forma och ge plats åt varandra. Placemaking handlar om att genom en process av temporära interventioner i det offentliga rummet, aktiviteter eller evenemang skapa sammanhållning, stärka nätverken, användningen och tryggheten i området och lokalt. Genom placemaking fortsätter dialogen mellan beslutsfattare, verksamma och boende och det är möjligt att ”testa” olika lösningar. Det är även en bra metod att ta tillvara på de förtroendevärden som skapats under tidigare dialog.

SUCCESSIVT STADSBYGGANDE

Utvecklingen av Östra Huddinge kommer att pågå under lång tid. Här finns många möjligheter att förbättra Trångsund och Skogås och successivt utveckla offentliga platser och strukturer för att skapa en so-

Olika temporära aktiviteter och installationer kan ge liv åt torg och platser. Att utnyttja de offentliga rummen och låta boende och verksamma mötas över gränserna är även ett sätt att brygga barriärer och länka samman Trångsund och Skogås både socialt och fysiskt. Genom fortsatt närvaro av beslutsfattare stärks förtroendet och tilliten inom området vilket på längre sikt skapar ett demokratiskt område som värnas av de boende.

cialt integrerad stadsdel. Dialogarbetet har visat på stor potential och engagemang från de boende och verksamma inom området. Tomma lokaler i området kan nyttjas till temporära verksamheter och vara del i dialogarbetet. Här kan information ges om framtida process med möjlighet att samla in synpunkter och förslag.

En förbättring av de offentliga rummen och utomhusmiljöerna kan också göras successivt. Området har ett rikt föreningsliv som kan involveras i utvecklingen. Gränsöverskridande aktiviteter så som idrottsevenemang, kulturaktiviteter och historiska vandringar kan bidra till att stärka relationer och identitet i området. På så sätt skapas ny förståelse för varandra och personliga möten och relationer uppstår.

JÄMSTÄLLDHET OCH DEMOKRATI

En brist i genomförd dialog var avsaknaden av kvinnor och unga tjejer. Att arbeta med unga tjejer är ett bra sätt att skapa platser och miljöer för alla, som erbjuder olika typer av rum och aktiviteter. Att skapa dessa rum kan stadsbyggnad bidra till att stärka deras självkänsla och tillit till samhället vilket ger positiva effekter till samhället i stort. Att nyttja möjligheter som sommarjobbare och arbetslösa ungdomar i utbyggnaden av de offentliga rummen med både temporära tillägg och långsiktig förbättring kan vara ett sätt att skapa en relation till både utbyggnadsprocessen, inge förtroende och samtidigt ge unga en röst i det fortsatta arbetet.

BILAGA BARNDIALOG

Sammanställning Café-metoden

POLITIK

- Kapitalism
- Demokrati
- Rösträtt

TRAFIK

- Snabb buss till Farsta
- Skolbuss från Farsta till Länna
- Kollektivtrafik
- Elbilar och el-laddningsstationer
- Fler cykelvägar
- Cykelställ
- Vägar
- Snabbtåg som stannar i antingen Trångsund eller Skogås
- Billigare och fler bussar
- Gratis SL-kort på sommaren
- Parkering vid sjötorpsskolan
- Bättre kollektivtrafiktider
- Gångväg vid Backåsvägen
- Miljövänliga transporter
- Nära till en tågstation och/eller buss
- En cykelpark vid Mossen
- Bilar och bilvägar
- Fler bussar
- Bättre vägar mellan Skogås-Trångsund, vägen är väldigt mörk idag.

FRITIDSAKTIVITETER

- Skatepark
- Utegyms
- Picknickplats
- En park med bänkar och gräs
- Fotbollsturneringar mellan skolor
- Bibliotek
- Stall
- Milkshake och umgängesställe
- Utegyms och innegym
- Läktare till Nytorpsmosse
- Streetbasketplan i Skogås
- Promenadstråk med belysning och växtlighet
- Renovering av simhallen i skogås
- Idrottshall
- Utomhuspool till simhallen
- Idrottsplats
- Höghöjdsbana i östra Skogås
- Hinderbana vid villaområdena
- Fler sportklubbar
- Racketcenter

- Plats för Gaming-LAN
- Hinderbana och parkourbana
- Kulturskolan
- Idrottsanläggningar
- Fritidsplatser för ungdomar, idag finns bara lekplatser för yngre barn.
- Badhus
- Badplatser
- Fritidsgård
- Studio
- Ett "Liseberg"
- Fotbollsplaner
- Basketplan
- Mer fritidsaktiviteter för unga
- Lekparker
- Sportplaner
- Nöjesplats
- Lekland
- Äventyrsbad
- Ett "Disneyland"
- Herrgård
- Ridskola
- Fritidsklubb
- Gym
- Fotbollsarena
- Zoo
- Museum
- Husvagnsparkering
- Trampolincenter
- Ishall
- Falankorn
- Kanotuthyrning i drevviken

TJÄNSTER

- Sjukvård
- Mäklare
- Sjukhus med närakut
- Sjukhus närmare för nu är vår sjukvård sämst.
- Polis
- Medicin till alla
- Fängelse
- Räddningstjänst
- Socialtjänst

SKOLA/UTBILDNING

- Vi behöver fler skolor
- Barnvakt
- Kulturskola
- Högskola

- Universitet
- Fritids
- Barn är viktiga
- Gymnasium
- Dagmamma
- Språkutbyten till andra länder
- Bättre skolmat
- Utbildning
- Dagis (förskola)
- Förskola
- Animationsinriktning på gymnasium i närheten
- Det är viktigt att det finns skolor
- Nära till skolan
- En kiosk vid sjöängen
- Språk på Edboskolan
- Hemkunskap på Edboskolan
- Tillåta mobiler under skoltid

SERVICE OCH CENTRUMUTVECKLING

- Pizzeria
- Stort centrum med många affärer
- Nära till ett stort köpcentrum med klädaaffärer
- Hotell
- Livsmedelsaffärer
- Glasskiosk
- Apotek
- Biograf
- Restauranger
- Bygga ut skogåscentrum (så det blir större)
- Centrum är viktigt
- Fräscha upp Skogås centrum
- Subway till Skogås
- Fler kiosker lite överallt
- Göra något med grusplanen i Trångsundscen-trum
- Ordningssvakter till Skogås centrum
- Säkrare områden i Skogås
- VIP-tjänster
- Bensinmack
- Sushi-ställe
- Billigt café
- Frisörer

GRÖNA MILJÖER

- Odla fler träd
- Önskar en äng
- Parker är viktigt
- Parkbänkar och kiosk till Östra Skogås
- Skräpkontroll med fler soptunnor och sopbilar

- Återvinningsstationer
- Nationalpark
- Natur = skog <3
- Parker för äldre så att de också kan få lust att gå ut
- En lyx-ö i drevviken
- Utveckla stranden
- Sjöarna är viktiga
- Fler ängar i Östra skogås
- Växthus
- STORA parker
- Hundpromenad-slingor i skogen
- Fler stränder i drevviken
- Löpspår
- Naturreservaten
- Mer parker i villaområdena att hänga i
- Ett fint torg med park i närheten
- Promenadslingor och skogsvägar
- Park i skogen

ARBETSPLATSER

- Arbete för nyanlända

TEKNISK FÖRSÖRJNING

- Värmeverk
- Solenergi
- Wifi överallt
- Bra Wifi
- Fibernät
- Vattenledningsverk
- Bra wifi i centrum
- Twitch

SOCIALT LIV

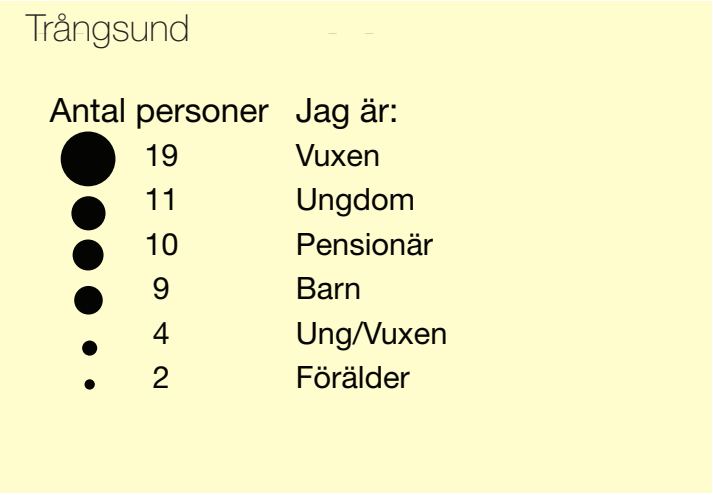
- Kompisar
- Vänner
- Musikkлубb
- Sociala medier
- Internet
- Civilisation
- Youtube
- Spel

BOSTÄDER

- Boende för ALLA vissa kan kosta bara hundra kronor så att alla kan ha råd
- Bostäder
- Kommunala fastigheter

BILAGA FRÅGEKORT RESULTAT

1. Vilken åldersgrupp tillhör du?

2. Hur länge har du bott här?

BILAGA FRÅGEKORT RESULTAT

3. Vart är du på väg till och vart har du varit?

Trångsund

Antal personer	Aktivitet
● 26	Hem
● 4	Biblioteket
● 4	Jobbet
● 2	Äta lunch
● 2	Ica
● 2	Skolan
● 1	Träffa kompis i hans hus
● 1	Hänga på torget
● 1	Apoteket
● 1	Tornslingan
● 1	Vårdcentralen
● 1	Träffa vänner
● 1	Promenerar
● 1	Leka med en kompis
● 1	Fika
● 1	In till stan
● 1	Eklunden
● 1	Ta en sväng med jycken
● 1	För personlig fråga
● 1	Vet inte

Antal personer	Aktivitet
● 13	Jobb
● 8	Hemma
● 6	Skolan
● 5	Handlat
● 4	Restaurang
● 3	skogås
● 2	Träffa en kompis
● 1	Flemingsberg
● 1	Gymmet
● 1	Klippt mig
● 1	Vårdcentralen
● 1	Hämtat på dagis
● 1	Nationalmuseum
● 1	Inne i stan
● 1	Hemligt

BILAGA FRÅGEKORT RESULTAT

3. Vart är du på väg till och vart har du varit?

Skogås

Antal personer		Aktivitet
●	14	Hem
●	9	Biblioteket
●	8	Handla
●	2	Restaurang
●	2	Skoln
●	1	Väntar på en person
●	1	Fixa naglar
●	1	Hänga lite
●	1	Gallariet
●	1	Jobbet i Farsta strand
●	1	Hämta ut ett paket
●	1	Bankomaten
●	1	Systemet
●	1	Fiket

Antal personer		Aktivitet
●	11	Jobbet
●	9	Skolan
●	6	Hemma
●	5	Biblioteket
●	4	Handlat
●	3	Centrum
●	2	Gallariet
●	2	Varit inne i stan

BILAGA FRÅGEKORT RESULTAT

4. Om alla i ditt område åkte bort i ett år, vad skulle du då vilja att vi tog extra mycket hand om?

Trångsund

Antal personer	Svar
● 4	Ta hand om vägarna, sanda
● 3	Husen/Allas hem
● 3	Hålla centrum levande
● 3	Skolan
● 2	Bevara det/välskött och fint
● 2	Fritidsgård
● 2	Hålla det fint kring Drevviken
● 2	Städning
● 1	Bussarna
● 1	Barnen
● 1	Bra kommun, bra stad
● 1	Nytorps mosse
● 1	Eklunden
● 1	ICA
● 1	Inget
● 1	Läkarstationerna
● 1	Serviceyrkena
● 1	Rengöra Trångsund
● 1	Skogen

Skogås

Antal personer	Svar
● 6	Centrum
● 4	Naturen
● 2	Säkerheten
● 1	Affärer och vårdcentral
● 1	Allt
● 1	Caféet inne i centrum
● 1	Mataffärerna
● 1	Rackethallen
● 1	Stränderna

BILAGA FRÅGEKORT RESULTAT

5. Vad gör du när du har roligt? och vart ?

Trångsund

Antal personer	Aktivitet
● 16	Umgås med vänner/kompisar
• 4	Är hemma
• 4	Spela dataspel
• 3	Tränar
• 3	Umgås med familj
• 2	Badar/går till badet
• 2	Röker bray
• 2	Går ut med hunden
• 2	Hänger ute
• 2	Äter på restaurang
• 2	Läser
• 2	Sjunger
• 1	Dansar bugg
• 1	Fikar
• 1	Färgar hår
• 1	Hänga i parker
• 1	Hänger på fritidsgården
	Rockville
• 1	Ingenting
• 1	Jagar
• 1	Kollar fotboll
• 1	Köra motor cykel
• 1	Leker

- 1 Lyssnar på musik
- 1 Sover
- 1 Spelar fotboll
- 1 Spelar fiol
- 1 Sport
- 1 Stallet
- 1 Är ute i Naturen
- 1 Åker skidor
- 1 Åker till andra städer
- 1 Är i centrum
- 1 Är med finska föreningen
- 1 Är med katt
- 1 Är med på teater
- 1 Är på lekland

Antal personer	Aktivitet
● 10	Hemma
● 6	Trångsund
● 5	Centrum
● 4	Stan
• 3	Inte i Trångsund
• 3	Ute
• 1	City
• 1	Dalarna
• 1	Drevviken
• 1	Eklunden
• 1	Fritidsgården
• 1	Hos mina barn
• 1	i Trångsund
• 1	Inne i stan
• 1	Nytorps mosse
• 1	PRO Trångsund (Pensionärsförening)
• 1	På jobbet
• 1	På sportbar
• 1	Runt i huddinge kommun
• 1	Skolan
• 1	Tyresta
• 1	Värdshuset iTrångsund
• 1	överallt

BILAGA FRÅGEKORT RESULTAT

5. Vad gör du när du har roligt? och vart ?

Skogås

Antal personer	Aktivitet
● 13	Umgås med kompisar/vänner
● 7	Hänga ute
● 4	Är med familj
● 3	Är hemma
• 2	Badar
• 2	Fikar
• 2	Reser
• 2	Spelar tennis
• 1	Basket
• 1	Bowlar
• 1	Dricker alkohol
• 1	Fota
• 1	Går på bio
• 1	Går till biblioteket
• 1	Har sällan roligt, är mycket på sjukhus
• 1	Hänger i skogås centrum
• 1	Jagar
• 1	Kollar hockeymatcher och fotbollsmatcher
• 1	Kulturhändelser
• 1	Olika
• 1	Promenerar runt Skogås

- 1 På jobbet
- 1 Sport
- 1 Springer
- 1 Åker skidor
- 1 Är i naturen
- 1 Är med katten
- 1 Är på lekplatsen

Antal personer	Aktivitet
● 9	Stan
● 6	Ute
● 5	Hemma
● 5	Lite överallt
• 3	Skogås
• 3	Skogås centrum
• 2	Skogen
• 2	Vattnet/Stränder
• 1	Caféer
• 1	Det var i Skogås men inte längre
• 1	Farsta
• 1	Friends Arena
• 1	Källbrink
• 1	Lekplatser
• 1	Puben
• 1	Utanför boendet

BILAGA FRÅGEKORT RESULTAT

6. Nämn något som betyder extra mycket för dig i utemiljön i ditt område?

Trångsund

Antal personer	Svar
● 13	Naturen/Naturreservatet/Skogen
● 9	Centrum
● 5	Drevviken/vattnet
• 3	Bakgården hemma
• 3	Fina promenadslingor i naturen/längst vattnet
• 3	Subway
• 2	Inget
• 2	Skolgården
• 2	Kollektivtrafik
• 1	Alla planteringar
• 1	Barnens parker
• 1	Belysning
• 1	Bra stämning utomhus
• 1	Djuren
• 1	Edboskolan
• 1	Hela Trångsund
• 1	Idrottsplatsen
• 1	Biblioteket anordnar aktiviteter
• 1	Nytorps mosse
• 1	Parker för barn
• 1	Stortorpsparken

Skogås

Antal personer	Svar
● 6	Naturen/Skogen
● 6	Parker
● 5	Badplatserna/Drevviken/Vattnet
● 5	Lekparker
● 4	Centrum
• 2	Dagis/Förskola
• 2	Mitt hem
• 2	Torget
• 1	Belysningen
• 1	Biblioteket
• 1	Det finns fina promenader
• 1	Folket i Skogås
• 1	Grönt mellan bostadsområdet
• 1	Träd
• 1	Idrotthallen
• 1	Ingenting
• 1	Kollektivtrafik
• 1	Trångsunds idrottsförening
• 1	Ungdomsgård

BILAGA FRÅGEKORT RESULTAT

7. Finns det något i Trångsund som du skulle vilja förbättra?

Trångsund

Antal personer	Svar
● 8	Bättre Centrum/Torg/(mer levande och tryggt, fler affärer)
● 7	Fritidsgård/plats för ungdommar
• 4	Skräpigt/Fler papperskorgar/Töm papperskorgar
• 3	Belysning
• 3	Bilar kör för fort i centrum
• 3	Kollektivtrafik (bussar och tåg väntar in varandra, buss som går runt, förbindelse till mataffären, x-tågen ska stanna här)
• 3	Snöröjning
• 3	Tryggheten/Säkerhet
• 3	Underhåll
• 2	Bostäder/bostadsrätter
• 2	Bättre cykelvägar
• 2	Bättre lekparker/Fler lekparker
• 2	Ett inomhuscentrum
• 2	Fler idrottsplatser/fotbollsplan
• 2	Fler parkeringsplatser
• 2	Fler äldreboende/äldreomsorgen
• 2	mötesplatser
• 2	Parker/Stor park
• 2	Underhålla vägarna
• 1	Allt är okej
• 1	Barnomsorgen

• 1	Basketkorg i centrum
• 1	Bevara skogen
• 1	Bor i hyresrätt, vill ha renovering av rummen hemma
• 1	Bättre gåendemiljö i centrumet
• 1	Bättre skolgård
• 1	Café med uteservering i centrum
• 1	Fritidsaktiviteter
• 1	Klätterställe
• 1	Laga fontänen
• 1	MAX restaurang
• 1	Miljöfrågorna och viktiga
• 1	Människorna
• 1	Bättre vägar till naturen
• 1	Rastgårdar för hundar
• 1	Stor livsmedelsbutik
• 1	Större promenadvägar
• 1	Vet ej

BILAGA FRÅGEKORT RESULTAT

7. Finns det något i skogås som du skulle vilja förbättra?

Skogås

Antal personer	Svar
● 10	Fritidsgård/Plats för ungdomar
● 8	Bättre/Större centrum, längre öppettider
● 6	Inget jag kommer på just nu
● 5	Ökad säkerhet/Trygghet/Färre inbrott
• 3	Belysning (promenadstigen vid drevviken)
• 3	Fler parkeringplatser
• 3	Kollektivtrafik (Att pendeltågen går oftare, fler tåg, buss till Gullmarsplan)
• 2	Skräpigt/bättre underhåll av sophanteringskärl
• 2	Fler evenemang/aktiviteter i Skogås
• 2	Mer Läxhjälp
• 1	Idrotthall med längre öppet tider
• 1	Allt är bra
• 1	Att toaletterna inte kostar pengar
• 1	Det är dåliga kanter på parkeringen utanför centrum, kör lätt sönder däcken
• 1	Få bort drogförsäljningen
• 1	Jobbmöjligheter till ungdomar i området
• 1	Klädotek
• 1	Kolonier ska stå kvar
• 1	Kulturhus
• 1	Lekpark

- 1 Mer bänkar och bord
- 1 Mer gratisaktiviteter
- 1 Minska klyftorna/social sammanhållning
- 1 Mötesplatser till vuxna
- 1 Saknas en bank
- 1 Slänga ut moderaterna och byta ledning
- 1 Snöröjning
- 1 Sportotek